ПО КОНФІСКАТІ НАКЛАД

Nr. 75 (15.165). Lwów, sobota 1. kwietnia 1939. Rok L.
Ч. 75 (15.165). Львів, субота 1. квітня 1939. Рік LX.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.060
„ Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„Те, що діється у Словаччині, мусить викликувати прикрі рефлексії та сумніви."

ПРОМОВА ПРЕМІЄРА О. ТІСА.

БРАТИСЛАВА. ПАТ. Прем'єр Словаччини виголосив у четвер в год. 19.20 промову перед мікрофоном братиславської радіовисильні.

Він ствердив, що може не всі словаки вдоволені політикою уряду — зокрема ті, які завелися у своїх особистих амбіціях. Незалежна словацька держава є вислідом довголітніх змагань — її упадок був би упадком словацького народу, який уже доказав, що зуміє оборонити незалежність.

Теперішня ситуація поважна — боротьба словацького народу ще не закінчена. Те, що діється у Словаччині, мусить викликувати серед словаків рішні прикрі рефлексії та сумніви. Положення вимагає від словаків великої жертвенности, праці та єдности.

ВАТИКАН ВИЗНАВ СЛОВАЧЧИНУ.

БРАТИСЛАВА. ПАТ. Як подають офіційно, Ватикан визнав словацьку державу.

ПОШТОВИЙ ОБОРОТ МІЖ СЛОВАЧЧИНОЮ ТА ЧЕХІЄЮ.

Згідно з розпорядком уряду, від 1. квітня в поштовому обороті між Словаччиною та Чехією і Моравією обовязуватимуть такі самі оплати, як в обороті з іншими чужими краями.

ФРАНКО-РУМУНСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

ПАРИЖ. ПАТ. В четвер веч. парафовано франко-румунський торговельний договір. В пятницю в год. 15. підпише цей договір мін. Бонне та амб. Татареску. Крім того Франція заключує з Румунією культурний договір.

Дальші словацько-мадярські переговори

БУДАПЕШТ. ПАТ. Словацька делеґація на переговори з Румунією вернулася в четвер по полудні до Будапешту; в 17. год. почалися дальші переговори.

У відповідь на мадярські пропозиції з 28. ц. м. словацька делеґація виступила з претенсіями до мадярських земель; мадярська делеґація рішуче відкинула це домагання.

Словацька делеґація звернеться до уряду по дальші інструкції.

НОВИЙ ІНЦИДЕНТ НА МАДЯРСЬКО-СЛОВАЦЬКІЙ ГРАНИЦІ.

БУДАПЕШТ. ПАТ. Як подають урядово, 29. ц. м. коло год. 23.35 дійшло до інциденту коло Єлшави. Влада веде слідство, щоб найти причину.

ФРАНКО НЕ СТРІНЕТЬСЯ З МУСОЛІНІЄМ АНІ З ГЕРІНГОМ.

ЛЬОНДОН, РАЙТЕР. Еспанські офіційні кола рішучо заперечують поголоску, що ген. Франко має стрінутися з Мусоліні́єм та Ґерінґом.

Значіння німецько-румунського торговельного договору

ПРОМОВА МІНІСТРА ФУНКА.

БЕРЛІН, ПАТ. Міністр господарки Функ виголосив промову, в якій намітив господарські завдання, що випливають з недавніх політичних змін. Він підкреслив переломове значіння німецько-румунського договору: він дає змогу змобілізувати та вихіснувати для спільних цілей природні господарські сили та енергію. Німеччина дає довготерміновий кредит у фабрикатах і півфабрикатах, Румунія — продукти праці свого населення. Німецькі продукти відіграють у Румунії ролю валют, румунські в Німеччині — ролю девіз.

Німеччина не допустить до того, щоб у майбутньому її господарка стала залежна від валютових маніпуляцій та конюнктуральної політики.

Господарські розмови з Англією та Францією почалися добре, але перервано їх у вислідї недавніх політичних подій.

Італійська нота з 17. XII. 1938.

Як це заповів прем. Даладіє, французький уряд оголосив ноту, що її вислав 17. XII. 1938 мін. Чяно до французького амбасадора Понсе. Текст ноти ось який:

Пане Амбасадоре!

В розмові з 2. ц. м. Ви заявили, що французький уряд бажав би поінформуватися, чи італійський уряд уважає французько-італійські договори з 7. січня 1935 важними і чи на його думку ці договори можуть бути основою франко-італійських взаємин. Я відповів Вам, що ця справа має занадто велике значіння, щоб я міг дати негайно відповідь, яка вимагає довшої застанови.

Тепер подаю до відома, що слідує, і що потверджує мої тодішні приватні інформації: Франко-італійські договори зі 7. 1. 1935. складаються — як Вам відомо — з договору, що реґулює взаїмні відносини в Африці та з кількох актів, тісно повязаних з ним. Згідно з 7. параграфом того договору, його мали ратифікувати, він мав увійти в життя після виміни ратифікаційних документів — але до тої виміни до тепер не дійшло.

Що правда, негайно після підписання договору устійнено приготовчу процедуру до ратифікації, але її ніколи не переведено. Не закінчено навіть переговори над спеціяльною конвенцією у справі Тунісу, яка — згідно з 1. статтею договору — мала увійти в життя рівночасно з договором. Значить — франко-італійського договору у справі взаїмних інтересів у Африці ніколи не парафовано.

Незалежно від цієї сторінки треба взяти до уваги, що договір та інші акти заключено на основі спрецизованих постулятів, яких ніколи не потверджено у практиці.

Як відомо, договір з 1935 р. мав на меті, полагодити всякі питання і тим способом причинитися до поправи взаємин між обома державами та відновити повну довіру співпраці між ними. Зокрема Італія погодилася на великі жертви що до прав у Тунісі та що до прав передбачених у договорі з 1915 р. з огляду на зрозумілу і згідну поставу у справі необхідної італійської експанзії у Східній Африці. Постава Франції у хвилині, коли постава неґуса змусила Італію до остаточної розвязки питання її взаємин з Абісинією, та опісля, не була згідна з її попереднім наміром, а навіть цілком противна.

Пощо вдруге пригадувати поодинокі випадки по 1935 році?

Договорам зі 7. січня, яких зрештою ніколи не виконано — як це Ви зазначили — відібрано їхній зміст, так що тепер годі уважати їх важними. Вони перестаріли навіть історично, бо відносилися до загальної політичної ситуації, яка основно змінилася після санкцій.

Оснування імперії витворило нові права та нові інтереси основного значіння. В тих умовинах, змагаючи до поправи франко-італійських взаємин, годі вважати за основу договір з 1935 р. Зокрема, коли змагається до поправи, стає очевидним, що необхідно наново розглянути ці взаємини, щоб заключити між обома державами новий договір.

Як литовський сойм ратифікував

ДОГОВІР ПРО ВТРАТУ КЛАЙПЕДИ. ХАРАКТЕРИСТИЧНА МОВЧАНКА.

КОВНО, ПАТ. В четвер в год. 10.20 почалося засідання литовського сойму, в якім не взяли участи ніякі члени уряду крім премієра та міністра закорд. справ. Забрало голос лише дві особи. Міністр закорд. справ Урбшис ствердив у кількох словах про литовсько-німецький договір, підписаний 20. ц. м. у справі відступлення Клайпеди та попросив ратифікувати цей договір. Опісля на внесок посла Путвинскіса сойм приняв таку резолюцію:

„Сойм висловлює необхідну згоду на ратифікацію німецько - литовського договору".

Предсідник запитав, хто є проти внеску та хто стримується від голосування; сойм зареаґував мовчанкою; тоді предсідник заявив, що внесок принято. Питання, хто є за внеском, взагалі не ставлено.

Ціле засідання тривало коло 15 мінут.

Польсько-мадярські торговельні переговори.

ВАРШАВА, ПАТ. В четвер пополудні приїхала до Будапешту польська делеґація на торговельні переговори з Мадярщиною. До делеґації належать: начальник виділу закорд. торговлі міністерства торговлі та промислу Ляховський, начальник виділу з міністерства скарбу Мандель, радник міністерства торговлі [illegible]бінський, радник міністерства рільництва Барцінський, директор розрахункового інституту Мариновський та Славошевич з ради договорів.

Для нашого культурного розвитку потрібні не тільки крамниці з маслом і біллям, але теж книгарні, які виданяв(б) літературні твори.

Ч. 75 (15.165). Lwów, sobota 1. kwietnia 1939. Рік LX.
Ч. 75 (15.165). Львів, субота 1. квітня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
" Банку Чеських Лєгіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . . 5.00 зол.
четвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„Те що діється у Словаччині, мусить викликувати

ПРИКРІ РЕФЛЕКСІЇ ТА СУМНІВИ."

ПРОМОВА ПРЕМІЄРА О. ТІСА.

БРАТИСЛАВА. ПАТ. Премієр Словаччини виголосив у четвер в год. 19.20 промову перед мікрофоном братиславської радіовисильні.

Він ствердив, що може не всі словаки вдоволені політикою уряду — зокрема ті, які завелися у своїх особистих амбіціях. Незалежна словацька держава є вислідом довголітніх змагань — й упадок був би упадком словацького народу, який уже доказав, що зуміє оборонити незалежність.

Теперішня ситуація поважна — боротьба словацького народу ще не закінчена. Те, що діється у Словаччині, мусить викликувати серед словаків різні прикрі рефлексії та сумніви. Положення вимагає від словаків великої жертвенности, праці та єдности.

ВАТИКАН ВИЗНАВ СЛОВАЧЧИНУ.

БРАТИСЛАВА. ПАТ. Як подають офіційно, Ватикан визнав словацьку державу.

ФРАНКО НЕ СТРІНЕТЬСЯ З МУСОЛІНІЄМ АНІ З ГЕРІНГОМ.

ЛЬОНДОН. РАЙТЕР. Еспанські офіційні кола рішучо заперечують поголоску, що ген. Франко має стрінутися з Мусолінієм та Герінгом.

ПОШТОВИЙ ОБОРОТ МІЖ СЛОВАЧЧИНОЮ ТА ЧЕХІЄЮ.

Згідно з розпорядком уряду, від 1. квітня в поштовому обороті між Словаччиною та Чехією і Моравією обовязуватимуть такі самі оплати, як в обороті з іншими чужими краями.

ФРАНКО-РУМУНСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

ПАРИЖ. ПАТ. В четвер веч. парафовано франко-румунський торговельний договір. В пятницю в год. 15. підпише цей договір мін. Бонне та амб. Татареску. Крім того Франція заключує з Румунією культурний договір.

Дальші словацько-мадярські переговори

БУДАПЕШТ. ПАТ. Словацька делєгація на переговори з Румунією вернулася в четвер по полудні до Будапешту; в 17. год. почалися дальші переговори.

У відповідь на мадярські пропозиції з 28. ц. м. словацька делєгація виступила з претенсіями до мадярських земель; мадярська делєгація рішуче відкинула це домагання.

Словацька делєгація звернеться до уряду по дальші інструкції.

НОВИЙ ІНЦИДЕНТ НА МАДЯРСЬКО-СЛОВАЦЬКІЙ ГРАНИЦІ.

БУДАПЕШТ. ПАТ. Як подають урядово, 29. ц. м. коло год. 23.35 дійшло до інциденту коло Єлшави. Влада веде слідство, щоб найти причину.

Значіння німецько-румунського торговельного договору

ПРОМОВА МІНІСТРА ФУНКА.

БЕРЛІН. ПАТ. Міністр господарки Функ виголосив промову, в якій намітив господарські завдання, що випливають з недавніх політичних змін. Він підкреслив переломове значіння німецько - румунського договору; він дає змогу змобілізувати та вихіснувати для спільних цілей природні господарські сили та енергію. Німеччина дає довготермінові кредит у фабрикатах і півфабрикатах, Румунія — продукти праці свого населення. Німецькі продукти відіграють у Румунії ролю валют, румунські в Німеччині — ролю девіз.

Німеччина не допустить до того, щоб у майбутньому її господарка стала залежна від **валютових маніпуляцій та конюнктуральної політики.**

Господарські розмови з Англією та Францією почалися добре, але перервано їх у висліді недавніх політичних подій.

Італійська нота з 17. XII. 1938.

Як це заповів прем. Далядіє, французький уряд оголосив ноту, що її вислав 17. XII. 1938 мін. Чіано до французького амбасадора Понсе. Текст ноти ось який:

Пане Амбасадоре!

В розмові з 2. ц. м. Ви заявили, що французький уряд бажав би поінформуватися, чи італійський уряд уважає французько-італійські договори з 7. січня 1935 важними і чи на його думку ці договори можуть бути основою франко-італійських взаємин. Я відповів Вам, що ця справа має занадто велике значіння, щоб я міг дати негайно відповідь, яка вимагає довшої застанови.

Тепер подаю до відома, що слідує, і що доповнює мої тодішні приватні інформації: Франко-італійські договори зі 7. І. 1935 складаються — як Вам відомо — з договору, що регулює взаємні відносини в Африці та з низки актів, тісно повязаних з ним. Згідно з 7. параграфом того договору, його мали ратифікувати. він мав увійти в життя після обміну ратифікаційних документів — але до цього аж до тепер не дійшло.

Це правда, негайно після підписання договорів устійнено приготовчу процедуру до ратифікації, але її ніколи не переведено. Не почалися навіть переговори над спеціяльною конвенцією у справі Тунісу, яка — згідно з 1. параграфом договору — мала увійти в життя рівночасно з договором. Значить — франко-італійського договору у справі взаїмних інтересів у Африці ніколи не парафовано.

Незалежно від цієї сторінки треба взяти до уваги, що договір та інші акти заключено на основі сформованих постулятів, яких ніколи не потверджено у практиці.

Як відомо, договір з 1935 р. мав на меті, полагодити низку питань, і тим способом удержати приязні взаємини між обома державами та відновити повну довіря співпрацю між ними. Зокрема Італія погодилася на великі жертви що до прав у Тунісі та що до прав передбачених у договорі з 1915 р. з огляду на зрозумілу і згідну поставу у справі необхідної італійської експанзії у Східній Африці. Постава Франції у хвилині, коли постава негуса змусила Італію до остаточної розвязки питання її взаємин з Абисинією, та опісля, не була згідна з її попереднім наміром, а навіть цілком противна.

Пощо вдруге пригадувати поодинокі випадки по 1935 році?

Договорам зі 7. січня, яких зрештою ніколи не виконано — як це Ви зазначили — відібрано їхній зміст, так що тепер годі уважати їх важними. Вони перестарілі навіть історично, бо відносилися до загальної політичної ситуації, яка основно змінилася після санкцій.

Оснування імперії витворило нові права та нові інтереси основного значіння. В тих умовинах, змагаючи до поправи франко-італійських взаємин, годі вважати за основу договір з 1935 р. Зокрема, коли змагається до поправи, стає очевидним, що необхідно наново розглянути ці взаємини, щоб заключити між обома державами новий договір.

Як литовський сойм ратифікував

ДОГОВІР ПРО ВТРАТУ КЛАЙПЕДИ. ХАРАКТЕРИСТИЧНА МОВЧАНКА.

КОВНО, ПАТ. В четвер в год. 10,20 почалося засідання литовського сойму, в якім не взяли участи ніякі члени уряду крім премієра та міністра закорд. справ. Забрало голос лише дві особи. Міністр закорд. справ Урбшис ствердив у кількох словах про литовсько-німецький договір, підписаний 20. ц. м. у справі відступлення Клайпеди та попросив ратифікувати цей договір. Опісля на внесок посла Путвунскіса сойм приняв таку резолюцію:

„Сойм висловлює необхідну згоду на ратифікацію німецько - литовського договору".

Предсідник запитав, хто є проти внеску та хто стримується від голосування; сойм зареагував мовчанкою; тоді предсідник заявив, що внесок принято. Питання, хто є за внеском, взагалі не ставлено.

Ціле засідання тривало коло 15 мінут.

Польсько-мадярські торговельні переговори.

ВАРШАВА, ПАТ. В четвер пополудні приїхала до Будапешту польська делєгація на торговельні переговори з Мадярщиною. До делєгації належать: начальник виділу закорд. торговлі міністерства торговлі та промислу Лиховський, начальник виділу з міністерства [illegible] Мандель, радник міністерства торговлі [illegible]біяський, радник міністерства рільництва Барцінський, директор розрахункового інституту Мариновський та Славошевич з ради договорів.

Для нашого культурного розвитку потрібні не тільки крамниці з маслом і біллям, але теж книгарні, які виказалиб літературні твори.

Проблема була і є та сама.

Львів, 30. березня 1939.

(К.) Коли казати про актуальні польсько-українські відносини у звязку з останніми і нинішніми міжнародніми подіями, то треба перш за все ствердити ось що:

У підсумках користей спільної границі з Мадярщиною польська преса прийшла однозгідно до висновку, що вартість тієї границі без порівнання менша **сьогодні**, ніж була **перед кількома місяцями**. Сьогодні Будапешту не можна вважати чинником уповні незалежним від Берліна і тому побільшення Мадярщини на Карпатську Україну не є скріпленням того політичного потенціялу, що його можна б протиставити дальшій німецькій експанзії.

Та проте один наслідок спільної границі ця преса підкреслює теж одноздгідно як позитивний для Польщі: ліквідацію Карпатської України, як завязку якогось українського державно-політичного твору. Польська преса добачає у цій ліквідації подвійну користь для Польщі: вигасло — мовляв — вогнище української ірреденти і відпав т. зв. український плян Німеччини, якого першим звеном мала нібито бути Карпатська Україна та останнім довстання української держави над Дніпром. Іствування Карпатської України як автономної одиниці у чехо-словацькій федерації, виразне становище Німеччини проти мадярських ревіндикаційних вимог підчас віденського арбітражу, врешті раптова і надавичайно інтенсивна актуалізація української тематики у світовій пресі у звязку зі здогадним т. зв. східним пляном Німеччини, — відбилася — реферуємо далі опінію польської преси — на українських настроях у Польщі. Все це піднесло ті настрої на високу хвилю та спонукало УПР зголосити відомий внесок. Тепер (продовжує польська преса) це все перекреслене. Можна вернутись до попереднього стану. Українське громадянство повинно зревідувати своє становище до польської держави. „З пасивної чи негативної ця постава повинна перебробитися в позитивно-активну, бо такий є сенс і вимова останніх подій, які однаково полякам як і українцям кажуть зі спільного історичного шляху усувати все, що їх ділить та змішнювати все, що їх лучить у спільному життєвому інтересі.“ („Газета Польска“, 24. III. ц. р.).

Піднімаючи дискусію в приводу цих голосів, уважаємо, що з неї треба усунути два моменти, які її непотрібно затемнюють. Перший, це підозріння, немовби українська національна політика в Польщі окреслювала своє становище до держави та узгіднювала свої основні постуляти **з міжнародньою конюнктурою,** підвищувала чи понижувала їх тон у залежности від міжнар. ситуації. Зокрема ще раз слід **застерегтись і спростувати, немов відомий внесок УПР у соймі був зголошений у звязку з якоюнебудь міжнародньою ситуацією.** Вважаємо, що компетентні українські політичні чинники та українська преса з „Ділом“ на чолі вже вияснили достатечно цю справу, тому не потребуємо до неї вертатись. Хочемо тільки у звязку з нею не перший раз підкреслити: постуляти, висунені українською національною політикою в Польщі — **це не рефлекси якоїнебудь перехідної конюнктури.** Це сформулування тих українських вимог, яких здійснення українська сторона вважає конечним, щоб українське питання в Польщі могло перейти з площини виснажливої для обох сторін боротьби у площину **конструктивної розвязки.** Під конструктивною розвязкою українського питання у Польщі розуміє українська сторона **узгіднення українського національного розвитку з потребами і вимогами польської держави та навпаки** — узгіднення польського державного інтересу — також з українським національним, не лише польським інтересом. Другий момент, який, уважаємо, треба з дискусії теж усунути, це постійне намагання польської публіцистики утотожнювати поняття ірреденти — з **чуттєвою** реакцією та вмісти в себе світ і українців, що ті останні є ірредентистами тоді, коли чуттєво палко реагують на загально-українські справи та назверх проявляють свій чуттєвий звязок із ними. Стверджуємо, що відрух українців, які мешкають у Польщі, на повстання Карпатської України, як автономно-державного твору, тієї чуттєвої реакції в нічому не переступив. Іствування такої Карпатської України в нічому не змінило основних політичних напрямних, які українська політика в Польщі поставила собі. Радість з успіху **земляків у якійсь** закутині земного глобу, смуток з причини їхніх невдач, бадьорість, що цими їхніми успіхами чи невдачами цікавиться світ, це прості порухи крови, однакові для кожного живого національного організму, **але це не є прояви якоїсь означеної політичної акції.** Чи реакцію американських поляків на потреби їхнього матірнього краю та їхню солідарність з його змаганнями можна назвати ірредентою? Чи можна уявити собі національну збірноту, яка не виявила би найменшого зацікавлення для радости або смутку членів тієї збірноти, територіяльно розділених, але духово споріднених мовою, культурою, літературою, віроісповіданням, звичаями, обичаями?!

Карпатська Україна, як реально-політичне явище, мала безумовно те позитивне для нас значіння, що пригадувала світові, що українське питання не є розвязане. **Але чи з ліквідацією карпато-української державности можна твердити, що українське питання вже розвязане, зокрема — що воно розвязане в Польщі?!** У тому й суть: без огляду на стан карпато-української справи перед Мінхеном і Віднем, після нього і тепер, після вмаршу німців до Праги та мадярів до Хусту — **українська проблема у Польщі чейже була і є та сама та ні трохи не змінилась. Меритум** справи було і є те саме, зміст українських конкретних вимог не був від нікого й нічого іншого залежний, як тільки від української дійсности в Польщі та її життєвих потреб.

Заломання здогадного східного німецького пляну на карпато-українському відтинку не змінило в нічому ані колишнього нашого підходу до нормалізації зперед 1935 р. ані до такого розуміння українського політичного конструктивізму, як ми його вище сформулували. Коли польська преса вважає, що невдача наших закарпатських земляків має потягнути за собою зречення галицьких українців з їх аспірації — то це якесь дуже дивне розумування. Бо чейже саме тоді ми показалиб себе якоюсь чужою агентурою, яка свої політичні вимоги та свою політ. думку формує та зміняє в залежности від протекції чи неласки якоїсь чужинецької великодержави! Невдачі української політики на одному її закордонному відтинку не можуть бути причиною до самоліквідації на нашому відтинку краєвому. Навпаки: ми глибоко переконані, що нинішні історичні події підкреслюють висунені українською національною політикою постуляти: саме вчора на цьому місці вказувалось на ту правду, що лише державний понадналіональний конструктивізм ослабить тут вістря національної боротьби.

Ми вже нераз на цьому місці звертали увагу, що можливости **зрушити польсько-українські взаємини з мертвої точки не лежать в українських руках.** Нераз ми писали теж, що теоретичне звужування українських постулятів не принесло б ніякого хісна ані українцям ані полякам, бо всеодно мірилом відносин є дійсність та природні вимоги народніх мас. Сьогодні ввесь світ ~~знайшовся на зворотному історичному шляху.~~ Часи, в яких усім нам дозволено тримати руки на історичному живчику, вимагають більшої сміливости, ніж її виказує польська преса — покажчик польської прилюдної опінії. Ані неокреслені обітниці: мовляв, коли наступлять переміни в українцях і вони „спустять з тону“, то можна буде очікувати „якоїсь позитивної польської ініціятиви“; ані найбільш популярна у польському громадянстві програма Ґрабського і Ромера; ані врешті господарський і ревіндикаційний розмах польських суспільних організацій з галицького СППОС-у не виказують належного зрозуміння моменту, який каже мерщій конструктивно розвязувати всі ті поважні державні проблеми, що їх не можна залишати нерозвязаними.

Траґічні дні в Хусті.

(Докінчення).

Хуст-Севлюш, 18. березня.

IV. УКРАЇНЦІ ПАНУЮТЬ НАД МІСТОМ.

15-го III. вранці чехи покидають свої становища і звільняють щойно тепер наших полонених січовиків. Кажуть, що швидко даватимуть зброю. Чехи втікають з Хусту. Вулиці загачені військовими вантажними автами з жінками, дітьми, псами і канарками; втікають на автах, на мотоциклях, автобусах; утікають у протилежні боки — до словацького та до румунського кордону, втікають зі зброєю та військовим матеріялом. Наші без зброї не можуть їх обеззброїти. На вулицях метушня, жиди спускають залізні жалюзії, чути вже мадярську мову. Цілу ніч над містом стояло полумя, чехи палили свої архіви.

В 10-ій годині чехи покидають місто; починають нарешті видавати нашим січовикам зброю. Січовики зайняли установи і становища на вулицях. Молоді 17—20-літні хлопці твердо й певно тримають рушниці. Їх очі горять вірою і рішучістю боронити українську землю, але — бідні — вони очевидно не вміють з тих крісів стріляти. Ось военною ходою машерує відділ січовиків, його веде цивіліст у ясному пальті. Це Лисюк; тіло його сина лежить тут поруч у школі. Він обсаджує нашими людьми банки. Гордістю палає українське серце! Українці опановують положення в місті.

В 12-ій годині страшний вибух потрясає вікнами Хусту. Стає відомо, що чехи відходячи висадили мушіційні склади. Не зважаючи на це, залізні жалюзії жидівських крамниць з гуркотом підносяться догори, знову чути лише українську мову. Гучномовці на всіх вулах вулиць що пів години підбадьорюють населення:

„Нам іде на поміч великий німецький нарід з його славною армією. Ця армія вже зайняла Чехію і Моравію. Вона наближається до наших кордонів!“

Місто потонуло в жовто-блакитних прапорах. **Сьогодні в 15-ій годині перший карпато-український сойм проголосить незалежність.** І знову гучномовці голосять, що німецьке військо вже у Пряшеві і наближається до кордонів Карпатської України. Чергова авдиція голосить, що з Березного телефонували про дальший похід німців на схід. Всі дивляться на небо. Де більше щирої радости і бурхливих овацій міг би зустрінути німецький літак, як не тут — у цій порі — в Хусті?

У нікого нема сумніву, що вони прийдуть. „Лише б протриматися“ — у всіх на устах та в думах. На вулицях появляються вже німецькі юнаки з німецькою свастикою на нарукавниках. Це ще більше дає надії та заспокоєння. — Минають години. **Українці панують над містом,** чехів майже не видно, і кожного святочно маячить жовто-блакитна стрічка.

V. ПЕРША СЕСІЯ КАРПАТО-УКРАЇНСЬКОГО СОЙМУ.

В годині 15-ій у державній українській гімназії. Урочисто прибрана саля для першої сесії першого карпато-українського сойму. Коло 16-ої години премієр А. Волошин відкриває історичне засідання гарною промовою. Вибирають одноголосно президію — президента Ф. Ревая і заступника А. Штефана і заступника секретаря С. Росоху. Одночасно вибирають

...ві комісії. Все проходить спокійно й урочисто. Премієр А. Волошин складає присягу на руки предсідника сойму.

Перше засідання сойму закривається, відкривається друге. Читають проєкт основного закону. **Перший параграф закону проголошує самостійність Карпатської України.** Бурхливі овації. Посли і присутні встають і з піднесеними руками з ентузіязмом співають національний гимн. Дальші параграфи відносяться до назви держави, її републиканської форми, жовто-блакитних барв, української мови, гербу, гимну („Ще не вмерла Україна“) тощо. В проєкті сказано, що державним гербом є дотеперішній герб Карпатської України (медвідь). Посол Росоха пропонує державним гербом тризуб св. Володимира, але в черговому засіданні премієр Волошин знову вносить поправку, що гербом є дотеперішній герб Карпатської України та поруч з ним уживається тризуб. Ніхто не спротивився. Чеський посол заст. д-р Дрбал домагається в основному законі параграфу про забезпечення прав меншин. Якось дивно чути цей внесок саме тепер з чеських уст... І так ділово згідно з конституцією ідуть одне засідання за другим.

Серед цієї трохи може занадто офіційної процедури нараз вражає палка промова **д-ра Михайла Брящайка.** Невтаємниченим спочатку здається, що він говорить ніби не до речі. М. Брящайко проголошує вічні права українського народу на цю закарпатську землю, проголошує її споконвіку український характер, незалежно від того, що могло би незабаром статися. „Може дні, або й години нашого уряду почислені, може небезпека вже перед нашими дверима, але ніхто не може стерти з душі цього народу його українське єство!“ І коли в перерві стає відомий мадярський ультимат, речинець якого кінчиться за 2 години — вся ця промова набирає свого величезного історичного значіння. Лисюк фільмує і його апарати записують всі промови.

На передостанньому засіданні одноголосно при гучних оваціях **таємним голосуванням вибирають першого президента Карпато-Української Республики.** У всіх на устах лиш одне імя. Перший президент виголошує свою першу промову.

В останньому засіданні на пропозицію Федора Ревая сойм ухвалює звернутися до Гітлера з проханням взяти під свою охорону цю державу, що дотеперішнє істнування вона йому завдячує. Пусто стоїть зарезервоване місце німецького консуля...

І подивляючи холоднокровність президента Волошина, свідомого небезпеки, що грозить цьому краєві, мимохіть летять мої думки до Києва, де 20 років тому другий великий президент, пок. М. Грушевський, у майже аналогічних обставинах під гуркіт большевицьких куль та артилерійського вогню, що засипали будинок Центральної Ради, з такою самою холоднокровністю переводив голосування над конституцією Української Народньої Републики.

VI. БЕЗПОСЕРЕДНЬО ПЕРЕД ПРИХОДОМ МАДЯРІВ ДО ХУСТУ.

Засідання скінчились коло 19. години, мадярський ультимат кінчився в год. 20-ій.

Повертаємось додому; але хто спить у цю ніч? Хочв і заборонено ходити по вулицях, січовики пізнають наших людей і не роблять їм труднощів. Уночі повернулись чехи, що покинули місто вранці. Їх по дорозі наші обезброїли, румуни не пустили і вони тепер з клунками, псами, котами і канарками вештаються по місті і тільки утруднюють завдання наших січовиків. Виглядають вони тепер зовсім не так войовничо і по геройськи, як минулого дня. Цього вечора і ночі зголосилось багато наших емігрантів, здебільша старшини світової та визвольної війни, до оборони цього українського краю. Вони щойно дістали зброю, якої не тримали в руках вже більш 20 років. Один, славний зі старих часів кулеметчик просить дати пару годин для вправи його заскорузлих рук.

— Нема часу — вправлятимешся на мадярах! — кажуть йому.

І знову наповнюється гордістю українське серце. Чейже постійно говорили, що наша еміграція неспосібна вже більше до ніякого чину! І вистачило подиху рідної землі, щоб і у неї збудити козацьку кров. Скільки з тих людей повернулося з поля слави?

Вісти, що приходили з будинку уряду, були все гірші і гірші; **танула надія на німців.** Чехи відмовлялися боронити цей край, з якого вони жили 20 років. На фронт до Севлюша пішли лише українці.

Д-р А. Волошин з кількома людьми вранці покинув Хуст. У будинку влади розгардіяш, у непорядку порозкидані папери, на столі президента лежить покинене телефонічне слухальце. Урядовцям виплачують платню. Один вже демонстраційно намагається говорити „по русски“ і підписує поквітування з твердими знаками — Павелъ Федоръ.

Але в місті порядок. Славна Січ тримає всіх у респекті. Не чути вже гучномовців.

Нараз — стріляниина. Юрба панічно кудись біжить. Знову з гуркотом спускаються жидівські залізні жалюзії і щезають поволі українські прапори. Стріляють у місті, очевидно, місцеві мадярони. Лисюк під кулями йде ховати сина...

І знову подивляю молодих січовиків, що з крісом на поготівлі швидко заводять порядок. Вулиці опустіли. Тільки на ношах несуть убитих і ранених. Ще і ще. На фронт їдуть панцирники, потім знову повертаються і знову їдуть. Звязкові на мотоциклях летять то вперед, то назад. Приїхали два вантажні авта і привезли з фронту останніх чехів, що, хоч добре озброєні, повтікали перед мадярами. Зменшуються українські патрулі на вулицях, бо треба підсилити фронт. Фронт боронить лише наша Січ.

Світло перерізали вже мадяри і в готелевій каварні при закритих жалюзіях і маленьких свічках чути вже зловіще сюсюкання. Українські прапори зовсім щезли. Над містом зявляється літак. У декого з українців зроджується надія. Марна, бо літак — старомодний біплян, що у німців можна знайти ще хіба в музеї.

Коло 15-ої години йду вулицею із земляком. **У цій критичній хвилині місто має ще цілком український характер.** На вулицях наші мужні січовики, що зуміли втримати порядок і виробити пошану до себе навіть ворогів; на майже пустих хідниках тільки українці.

Нараз, як ми опинилися на одній із задніх вулиць, почали знову густо стріляти, але вже за містом біля Тиси. Стріляли без перерви і густо машиновими крісами. Земляк кликав мене до себе; почали вже стріляти і на вулицях з револьверів. Один, що вказав нам дорогу через городи, почав потім стріляти в нас.

На вулицях вже висовуються мадярські прапори — цілком свіжі, щойно зшиті. Вулиці цілком опустіли. За мостом стріляли дальше. Не було вже сумнівів — **мадяри підходили до міста.** Я не всилі був сидіти в замкненій кімнаті земляка. Відкрили вікно. Стріляли три чверти години, нарешті все стихло. Вулиці мов вимерли. За 15 хвилин засурмили сурми. **Це відступала Січ.** І знову тиша! Ми мовчали. У господині хати — гуцулки дві сльози скотились по обличчі.

VII. МАДЯРИ В ХУСТІ.

Нараз на вулиці крик і гамір. Діти, жінки — все бігло до головної вулиці. Мене стримували, але я попрощався; ліпше вийти саме тепер. **По головній вулиці йшло мадярське військо.** Вояки без постави, без запалу; на роверах їхали перші, за ними цивільні авта з військовими і цивілістами; з авт виглядали кріси. На хідниках люди вигукують: „Еліен мадяр!“ Були між ними і такі, що перед кількома годинами кричали: „Слава Україні!“

Військові і цивілісти йшли і їхали безперервними кольонами. Мені тяжко було дивитись і я пішов задніми вулицями в напрямку до німецького консуляту. Коло будинку Карпатської Січі гуділа юрба; хтось намагався зірвати український прапор. Нараз знову револьверові стріли — очевидно наші — і відтак мадярські машинові кріси. Я перечекав на подвірю. На моїх очах зірвано український прапор, розірвано його на шматки, потоптано. Юрба ревіла при цьому глузливо: „Слава Україні — Січі!“

Почали грабувати будинок; з вікон летіли коци, плащі, меблі. Я пройшов поруч на вулицю Свободи. Якась баба несла награблене, друга її соромила: „Софіє, та цеж наших людей речі. Стидайтесь!“

— Та чому? Ліпше, щоб це ми розібрали, ніж жиди та мадяри!

Теж льогіка!

Я стояв при вікні і розмовляв з німецьким консулем. Нам назустріч наближалась кольона авт. На першому стояв мадярський майор, командант тих частин, що зайняли Хуст. Він зійшов з авта, радісно підійшов і привітав по німецьки консуля.

— Чи маєте великі втрати? — запитав консуль.

— Так — у Севлюші; коло Хусту менші — відповів майор.

І ще я довідався, що не чехи, а наша Січ завдала їм ці втрати.

Я пішов вулицею далі. Те, що я побачив на вулиці Свободи, 50 метрів від консуляту, пройняло мене жахом. (Далі мусимо пропустити з уваги на цензурні умовини).

Блукаючи один, я дійшов до головної вулиці; на хідниках юрба, **жиди зривали українські вивіски,** коло Баті гармати і машинові кріси, спрямовані проти двірця.

На площі коло мого готелю я зустрів німецького журналіста Г., норвежського українця С. Ми мовчки дивились на безперервні кольони вступаючого мадярського війська. Всі начіплювали на себе мадярські стрічки, видно, що без стяжки люди почували себе недобре...

По головній вулиці напроти наступаючого війська відділ мадярського війська (15—20 вояків) вів чотирьох закутих українців у цивільному. (Далі пропускаємо). Портієр мого готелю, що ввесь час викрикав „Слава Україні“, несамовито до них прискочив, плював на них і бив їх по обличчі до крови, приговорюючи при цьому: „Ось тобі Слава Україні“. Нещасних українців відвели до городської ратуші. Кінець їх відомий.

На вулиці продавці вигукували вже продаж „Русского Вѣстника“ (органу Бродія з Ужгороду). В маленькій паперовій крамниці виставили московський царський прапор і балакали по московськи. В каварні сказали мені, що одночасно з мадярами наїхало багато москвофілів та цивілістів з Ужгороду. Світла не було, вино заборонили. До нашої каварні вдерлася банда мадярських терористів у цивільному, що прийшли разом з військом. Розбишацькі обличча. Дістають по 5 пенґо за день — без права якихось претенсій в разі смерти. Мадярський старшина просив і переконував їх десять хвилин, щоб вони залишили льокаль.

17-го вранці прокинувся я від реву юрби. Це портієр мого готелю вів **наступ на українську молочарню,** що напроти мого вікна, вів юрбу приїзжих розбишак. Всі українські вивіски в Хусті були вже або зірвані, або їх з лайкою зривали. Добре поінформовані люди сказали мені, що цієї ночі розстріляно коло хустських трансформаторів 40 українців. Саме арештували українського професора, що перший свого часу вивісив український прапор (здається, проф. Мандзюк). На бічній вулиці юрба. Бють несамовито січовика. Нарешті мадярські вояки напівживого українця відтягнули до подвіря і я чув відтак три стріли.

Місто було переповнене чужими людьми; настрій був такий, що вистачало комунебудь вказати на когонебудь як на українця чи січовика, щоб його розшматували.

В 10-ій годині я зустрів на головній вулиці Перевузника, д-ра Кочергана і ще одного українця. Вони йшли свобідно й одверто і очевидно не мали наміру ховатися. Я залишив їх цілими в місті.

VIII. ПО ДОРОЗІ З ХУСТУ ДО СЕВЛЮША.

17-го вдень я покинув Хуст. Безконечною чергою ішло та їхало мадярське військо; правда, військо дуже примітивно озброєне, без панцирників, без танків, без мотор. частин, але все таки реґулярне військо. Та якби так 30-тис. чеська армія в Карп. Україні, чудово озброєна і вивінувана, була виступила разом з січовиками проти мадярів (що при іншій політиці було таки можливе), то булаб створена нова міжнародня ситуація, яка могла була б врятувати Карпатську Україну...

Поїзди і вантажні авта везли в напрямку до Гуцульщини гірську артилерію. Мадярщина була змобілізована, поїзди змілітаризовані, почта, телеґраф також.

Ціла дорога між Хустом і Копанем (у напрямку Севлюша) була **посіяна трупами українських вояків.** Вони лежали по 5—10 осіб, іноді більшими, іноді меншими ґрупами. Сірі однострої січовиків і брунатні шинелі з українськими нарукавниками. Деякі з них були вже півнагі, всім здерли чоботи. Дальше від дороги над Тисою, кажуть, українських вояків лежало ще більше.

В Севлюші стояла сила мадярських трун у квітах, у Вілоку було ще 18 мадярських трун...

Всі мадяри з призирством говорили про чехів, яких не видно було зовсім на фронті. З ненавистю, але і з пошаною згадували українську Січ, що славою вкрила українське імя на Закарпатті.

Олександер Севрюк.

Бельґійський журналіст про українську справу.

У бельгійському щоденнику „Ля Мез" — у 14-ти числах — появився репортаж Едмонда Деметра, співробітника того щоденника, що відбув подорож по Чехословаччині, Карпатській Україні, Мадярщині, Польщі та Литві. Підчас свого побуту у Польщі Деметр відбув розмову з пос. Володимиром Целевичем.

З 14-ти репортажів Деметра 10 було присвячених виключно українській справі, у двох автор частинно торкнувся української проблеми.

Підчас свого побуту в Карпатській Україні Деметр був у Перечині і був там на ринку, де балакав з селянами. Довідався з тих балачок, що **українських селян найбільше турбує питання, чи на Закарпаття не вернуться мадяри.** Автор ставиться з великою симпатією до українських селян, називаючи їх часто чесними та порядними.

Довша розмова Деметра з премієром Волошином у Хусті, зробила на бельгійському журналісті враження, що **премієр Карпатської України — це людина щира й отверта, що це не мрійник ані фанатик, але людина зовсім реальна.** Свої розмови з премієром Волошином Деметр переповідає дуже докладно.

Що торкається внутрішнього ладу в Карпатській Україні, то Деметр **спростував як неправдиві вістки про терор та безладдя у цій країні.** Його — як француза — вразив тільки чималий на його думку німецький вплив, який виявлявся особливо серед січовиків тим, що вони намагалися у всьому наслідувати німців.

У своїх репортажах Деметр написав також і про українців у Польщі. Ствердивши, що багато інформацій про переслідування українців у Польщі неправдиві, він усе-ж признав, що **є багато несправедливости, яку треба виправити.** Деметр широко написав про українські політичні партії у Польщі та про їх політику.

Вкінці Деметр пише про наддніпрянську Україну, хоч там не був, бо — як каже — чужинцям туди вступ заборонений. Він каже, що не вважаючи на важкі обставини, **в Україні наростає велика національна сила,** якої не могли зломити німці в 1918-ому році ані потім большевики. Натякає про те, чи часом німці не пробують тепер використати для себе боротьби українців проти московського централізму. Вкінці він переконаний, що українська справа у свій своїй повноті буде вирішена не в Хусті ј не у Львові, але над Дніпром.

Неґативне враження промови Даладіє в Римі.

РИМ. ПАТ. Перше враження, що його викликала в Римі промова премієра Даладіє, неґативне. Політичні кола звертають увагу, що хоч французький премієр не замкнув дороги до розмов, то зайняв неуступчиве становище, заявляючи, що Франція не віддасть ані пяди землі, ані теж не відступить від ніякого зі своїх прав. Така точка погляду означає, що дотеперішнє непримирне становище Франції супроти італійських домагань не змінилося. Відємно оцінюють тут теж ту частину промови, в якій були натяки, що Франція не може заспокоїти італійських потреб, які зродилися зі здобуття імперії, бо якінебудь уступки Франції в користь Італії створили би таким чином для Риму підставу для нових ревіндикацій. Крім того тут підкреслюють, що заповіджене Даладієром проголошення італійської ноти з 17. грудня м. р. не є для Італії ніякою несподіванкою, бо воно буде довершене за згодою італійського уряду.

—o—

Бельґійський журналіст про українську справу.

У бельгійському щоденнику „Ля Мез“ — у 14-ти числах — появився репортаж Едмонда Деметра, співробітника того щоденника, що відбув подорож по Чехословаччині, Карпатській Україні, Мадярщині, Польщі та Литві. Підчас свого побуту у Польщі Деметр відбув розмову з пос. Володимиром Целевичем.

З 14-ти репортажів Деметра 10 було присвячених виключно українській справі, у двох автор частинно торкнувся української проблеми.

Підчас свого побуту в Карпатській Україні Деметр був у Перечині і був там на ринку, де балакав з селянами. Довідався з тих балачок, що **українських селян найбільше турбує питання, чи на Закарпаття не вернуться мадяри.** Автор ставиться з великою симпатією до українських селян, називаючи їх часто чесними та порядними.

Довша розмова Деметра з премієром Волошином у Хусті, зробила на бельгійському журналісті враження, що **премієр Карпатської України — це людина щира й отверта, що це не мрійник ані фанатик, але людина зовсім реальна.** Свої розмови з премієром Волошином Деметр переповідає дуже докладно.

Що торкається внутрішнього ладу в Карпатській Україні, то Деметр **спростував як неправдиві вістки про терор та безладдя у цій країні.** Його — як француза — вразив тільки чималий на його думку німецький вплив, який виявлявся особливо серед січовиків тим, що вони намагалися у всьому наслідувати німців.

У своїх репортажах Деметр написав також і про українців у Польщі. Ствердивши, що багато інформацій про переслідування українців у Польщі неправдиві, він усе-ж признав, що є **багато несправедливости, яку треба виправити.** Деметр широко написав про українські політичні партії у Польщі та про їх політику.

Вкінці Деметр пише про наддніпрянську Україну, хоч там не був, бо — як каже — чужинцям туди вступ заборонений. Він каже, що не вважаючи на важкі обставини, **в Україні наростає велика національна сила,** якої не могли зломити німці в 1918-ому році ані потім большевики. Натякає про те, чи часом німці не пробують тепер використати для себе боротьби українців проти московського централізму. Вкінці він переконаний, що українська справа у свій своїй повноті буде вирішена не в Хусті і не у Львові, але над Дніпром.

Неґативне враження промови Даладіє в Римі.

РИМ. ПАТ. Перше враження, що його викликала в Римі промова премієра Даладіє, неґативне. Політичні кола звертають увагу, що хоч французький премієр не замкнув дороги до розмов, то зайняв неуступчиве становище, заявляючи, що Франція не віддасть ані пяди землі, ані теж не відступить від ніякого зі своїх прав. Така точка погляду означає, що дотеперішнє непримирне становище Франції супроти італійських домагань не змінилося. Відємно оцінюють тут теж ту частину промови, в якій були натяки, що Франція не може заспокоїти італійських потреб, які зродилися зі здобуття імперії, бо якінебудь уступки Франції в користь Італії створили би таким чином для Риму підставу для нових ревіндикацій. Крім того тут підкреслюють, що заповіджене Даладієром проголошення італійської ноти з 17. грудня м. р. не є для Італії ніякою несподіванкою, бо воно буде довершене за згодою італійського уряду.

—o—

САМОУПРАВНІ ВИБОРИ.

ПІДГАЄЧЧИНА.

Українське громадянство Підгаєччини у переконанні, що обіжник Міністерства Внутрішніх Справ про свобідне виконування виборчих прав та про чистоту виборів буде бодай частинно переведений в життя — рішило взяти активну участь у виборах та зробити все, щоб поправити некорисний для нас склад громадських рад. Бо треба знати, що влада ще при попередніх виборах потворила з усіх польських осад низку нових громад та деякі національно мішані села порозбивала на нові громади, зате великі українські села лишилися дальше в незміненому складі, хоч їх великі присілки могли би бути окремими громадами. Річ була в тому, щоб створивши з малих польських громад осади і приділивши їм по 12 радних пославбити значіння українського елементу при виборі повітової і волосних рад. Та все-ж стан міг змінитися на нашу користь, якби обіжник Міністерства Внутрішніх Справ був пристосований при виборах. Але польське громадянство поставило собі за ціль за всяку ціну „виграти вибори“ і їх фактично виграло.

Згідно з урядовою оповісткою на терені повіту на 1638 радних „вибрано“ 1056 поляків, 529 українців, 8 німців та 5 жидів. Неодин читаючи ці числа здивується, як це сталося, що в повіті з українською національно свідомою більшістю — польське населення при громадських виборах здобуло таку „блискучу перемогу“ Для заспокоєння нашого громадянства мусимо сказати, що Повітовий Виборчий Комітет УНДО і всі громадські виборчі комітети зробили все, що можна було, щоб вибори випали якнайкраще.

Українські виборчі листи були зголошені в усіх громадах. На випадок компромісу з поляками устійнено засаду національної пропорціональности. Правда, що декілька громад, як Золотники, Вишнівчик і т. д. при заключуванні компромісу занехтували цей принцип, але інші села рішили від тієї засади не відступати, або йти до виборів самостійно. Тільки у трьох гром. Гниловодах, Вишеньках і Рудниках знайшлися люди, які задля особистих амбіцій станули на польських листах і розуміється, що за „благословенням“ вийшли.

Коли але про поставу нашого селянства в часі виборів — голосування відбулося 11-го березня — то треба признати, що селянство було до виборів бадьоро і масово. В цьому наша моральна перемога. Несподіванкою для наших виборців було проголошення висліду виборів, який не віддзеркалює того, що виборці масово голосували на своїх кандидатів.

На те, що ми програли вибори і на те, що поляки на терені нашого повіту здобули таку перемогу, склалися такі обставини:

1) При укладанні списів управнених до голосування не вписали багато українських виборців, багато реклямацій не взяли під увагу, домагаючись метрикальних витягів остемпльованих на 1.10 зол. Крім цього в деяких громадах, передовсім з волости Горожанка, усунено з виборчих списів без всякої правної підстави українців караних адміністраційно. Зате поміщено у списах багато малолітніх виборців польської національности.

2) Уневажнено українські виборчі листи у громадах Шумляни, Гайворонка, Гниловоди, Соколів, Заставе, Огіньщина — мовляв тому, що листа не була повна або кандидати на радних не зголосилися до виборчої комісії для перевірки власноручности їх підпису. Щодо першого закиду, то були зголошені повні листи, але виборчі комісії замість уневажнити тільки деякі кандидатури станули на становищі, що уневажнення поодиноких кандидатур спричинює неважність цілого зголошення, що противиться виразним приписам арт. 25 виб. ординації. Замітне, що на такому становищі стануло також підгаєцьке староство. Така інтерпретація закону зовсім не потягнула за собою уневажнення листи наших розбивачів у Вишеньках, хоч ця листа від самого початку не була повна. Щодо закиду, що кандидати на радних не зявилися до перевірки їх підпису на заявах, то він теж правно необоснований.

3) Всі вичислені в точках 1) і 2) „заходи“ все-ж не могли дати перемоги польським виборцям, тимбільше, що українські виборці зявилися масово по голосування. Тому в день виборів або не допущено повновласників до участи у виборчих чинностях або призначено їм місця у віддалі кількох метрів від виборчої урни, звичайно при дверях і заборонено під загрозою усунення з виборчого льокалю наближуватися до виборчої урни.

4) Предсідниками та членами виборчих комісій призначували головним чином поляків. Щодо предсідників, то були ними дуже часто особи незамешкалі на території тих самих громад. Цікаве, що коли при виборах до сойму іменовано також українців, то при виборах до громадських рад влада не уважала за відповідне наділити тих самих людей таким самим довірям.

5) У великих українських громадах, як Мужилів, Голгочі, Горожанка, Вербів та інші зроблено тільки одну виборчу округу, наслідком чого доводилося голосувати тільки в одній виборчім льокалю. До виб. льокалю впускали в першу чергу виборців поляків, у деяких громадах їх впускали окремим входом. Предсідники комісій так поволі полагоджували свої чинности, що в деяких громадах більшість виборців, хоч ждала від ранку до год. 6-ої попол. — не могла віддати своїх голосів; нпр. у Голгочах не віддало своїх голосів понад 1.000 виборців, у Вербові на управнених 1.025 виборців — 555 виборців не могло віддати своїх голосів у Мужилові коло 300 осіб, у Швейкові коло 215 осіб у Горожанні коло 300 осіб. Всі ці виборці ждали від ранку до вечора під виборчим льокалем.

6) Обчислення голосів відбувалося так, що предсідники комісій відчитували самі картки, члени комісії робили записки, а повновласникам лист казали сидіти коло дверей. Відтак проголошено вислідки, які для всіх наших і польських виборців були великою несподіванкою.

Про ріжні зловживання в поодиноких громадах, як агітацію в сінях виборчого льокалю, що її вели навіть члени порядкової сторожі, роздавання особам залежним передовсім від фільварків нумерованих карток до голосування і т. п. напишемо у звідомленнях з поодиноких громад.

Нічого дивного, що проти таких виборів коло 40 громад (майже всі, де відбулися вибори) — внесли виборчі протести. Такі вибори викликали велике розчарування обіжником міністра внутрішніх справ та підтвердили, що польське громадянство хоче мати за всяку ціну більшість та не допустити українського населення до голосу в самоуправі. Тому вибрані радні українці рішені на знак протесту скласти свій вибір та не брати участи у виборах до повітової та волосних рад.

БЕРЕЖАНИ.

Дня 26. березня ц. р. відбулися вибори до міської ради в Бережанах. Українці поставили у трьох округах свої листи. Предсідник окружної виборчої комісії перевірював автентичність підписів на двох листах, одну уневажнив, бо не зявилися виборці, що підписали листи до перевірки. Місцеві обставини та події останнього часу вплинули на те, що українці, хоч могли вибрати у двох округах своїх радних, від виборів відступили, повідомляючи своєчасно Головну Виборчу Комісію про свою поставу. Тому вибрано до ради 18 поляків та 6 жидів.

ЛАГОДІВ, ПОВ. ПЕРЕМИШЛЯНИ.

В часі громадських виборів у Лагодові, що відбулися 11-го сертня ц. р. довелося ствердити такі зловживання.

1) Предсідник виборчої комісії п. Моніка Дітріх не дозволила переглянути списів виборців і не дозволила зробити з них витягів, слідок чого не було змоги зробити реклямацій. Виборці, що не вміють читати, не могли переконати, чи вони вписані, бо кожний мусів особисто дивитися тільки за собою, навіть чоловік за жінку не міг довідатися, чи вписана. Багатьом неграмотним при перегляді предсідник чи інший член виборчої комісії сказали, що вони вписані до листи виборців, а потім при голосуванні виявилося, що їх у списі нема.

2) Багатьох громадян, поминених у списі виборців, навіть на їх реклямації, підтримані метрикальними витягами, не вписано до листи подаючи як причину, що їх нема у реєстрі мешканців. Громадянки Олени Макар до спису виборців не втягнули, а на її реклямацію, підтриману витягом метрики, відповіли відмовно.

Україніка із французької преси.

„Реві де Парі“, один з найбільших паризьких двохтижневиків, помістив у числі з 15. березня велику статтю Константина де Грінваля „Українська проблема“. Автор — француз підчас війни і революції був на Україні і є добре обізнаний з історією українського визвольного руху. Як і більшість чужинців, що побували на Україні, він закоханий у Києві та Дніпрі. П. Грінваль був присутній на параді вступу Директорії в Київ і подав свої враження: „Здисципліновані полки йшли безконечними лавами і викликали моє захоплення своїм гарним виглядом“. Річ іде про окремий корпус Січових Стрільців, що був сформований у Білій Церкві. Пишучи про українців Зеленого Клину, автор вживає вислову „Далеко-східня Україна“. Кінцевий висновок автора для нас трохи несподіваний: він хотів би, щоб майбутня Велика Україна була аж до Тихого Океану і проводила всією Росією.

* * *

Щоденник півдня Франції „Еклерер де Ніс“ у передовиці з 23. березня пише: „Оповідають, що коли Мусоліні довідався про вступ німецьких військ в Чехію, дуже неприємно цим здивований, негайно викликав реґента Горті на телефонічну розмову. Він мав йому сказати: „Не чекайте ані секунди. Негайно займайте Карпатську Україну, я з вами“.

* * *

Колишні премієр-міністри Франції Тардіє та Блюм друкують у паризькій пресі, один у „Ґренґуарі“, другий у „Парі Суар“ статті на тему останніх подій у центральній Европі. Тардіє всюди вживає назви: „Карпатська Україна“, Блюм пише — „рутени Карпатської України“.

* * *

Тижневик „Матч“ подає у числі з 23 березня 3 мапи центральної Европи з Карпатською Україною під заголовком: „Не вистачить зняти з мапи країну, щоб її знищити“.

Евген Деслав.

Мадяри готові дати за Пряшівщину автономію Карпатській Україні

БУКАРЕШТ, 28. III. Як відомо, деякі бенешівські кола намагаються переконати през. о. д-ра А. Волошина, що він повинен виїхати до Льондону, обіцюючи йому підтримку демократичних великодержав у справі Карпатської України. През. Волошин не дав на такі пропозиції ніякої конкретної відповіді. Перед кількома днями приїхав до Югославії з Відня премієр Ревай, який вияснив през. Волошинові теперішню політичну ситуацію і майже певне, що през. Волошин до Льондону не поїде, лиш ждатиме розвитку дальших політичних подій у Югославії.

В Букарешті вперто повторяють, що мін. Ґебельс приїхав до Будапешту на запрошення мадярського уряду, який буцімто поставив Німеччині таку пропозицію: За згоду Німеччини прилучити до Мадярщини Пряшівщину — Мадярщина хоче дати Карпатській Україні широку автономію і забезпечити український характер краю. Деякі члени карпато-української делеґації, які виїхали 15. березня до Будапешту, ще досі не вернулися. Переговори, що їх перервано, тепер буцімто знову почалися.

МАДЯРСЬКО-СЛОВАЦЬКА ВІЙНА В ЕТЕРІ.

Словацькі радіовисильні зводять кожного дня завзяті бої в етері з мадярською пропаґандою. Як найважчий арґумент проти Будапешту подають словаки, що мадяри мають тепер поверх 2,000.000 чужонаціонального населення, значить 25 відс. меншин, в тому поверх 700 тисяч німців, поверх 500.000 українців, 500.000 словаків, 400.000 хорватів, при тому ще деяке число румунів і т. д. При тому гостро виступають словацькі військові комунікати проти мадярського радія, яке подає „гумористичні вістки, що 1 гонвед узяв до неволі 30 словацьких вояків і один важкий скоростріл. Той сам гонвед „украв“ гармату зі словацьких окопів“.

У звідомленні з фронту подає комунікат, що 29. III. були малі сутички, одначе ситуація залишилася незмінена.

ОКРЕМА КОМІСІЯ ДЛЯ ЧЕСЬКИХ УРЯДОВЦІВ ІЗ СЛОВАЧЧИНИ Й КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ПРАГА. ПАТ. При міністерстві внутрішніх справ створено окрему комісію, яка має урегульовувати справу праці для тисячів урядовців, які вертаються зі Словаччини й Карпатської України.

Як довідується ПАТ, багато чеських урядовців дістануть мабуть працю в Німеччині.

—о—

Епископ д-р Нярадій виїхав до Риму.

ЗАГРЕБ, 29. III. Сьогодні в год. 7.30 приїхав до Загребу крижевацький епископ, апостольський адміністратор Карпатської України о. д-р Нярадій, який відвідав хорватського митрополита й загребського архиепископа о. д-ра А. Степинця. Завтра в год. 1. вполудне епископ Нярадій виїздить до Риму, щоб зложити Святішому Отцеві звіт із своєї праці та подій у Карпатській Україні.

—о—

Демобілізація чеської армії.

ПРАГА. ПАТ. Урядово повідомляють, що остаточний речинець повної демобілізації річників, які досі знаходяться під зброєю, устійнено на 31. III.

Рядовикам, які не мають досі запевненої праці, дозволено залишитися при війську. Щодо дальшої долі старшинського і підстаршинського професійного корпусу, покищо нема ще остаточного рішення. На підставі обіжника міністерства військових справ мають вони діставати аж до остаточного рішення теперішні платні. Функцію ліквідатора справ словацького міністерства військових справ доручено організаторові того міністерства в перевороті ген. Вобрацікові.

—о—

„в реєстрі мешканців зазначене, що вона померла в 1933. р.".

3) Внесених спротивів по думці ст. 19. уст. (2), проти рішень виборчої комісії, — виборча комісія не приймала.

4) В часі перегляду листи виборців переходжували зацікавленим особи зпоза виборчої комісії. Громадян, що ще не мають ч. дому бо новозбудований, не дозволили втягнути до спису.

5) Листи кандидатів на радних ч. 1. і ч. 2. проголошено всуміш, незгідно з виборчою ординацією.

6) Михайлові Лабові с. Василя, заявили що хоч він до спису виборців не вписаний, може голосувати, якщо свій голос віддасть на польську листу.

7) З двох громадянок, вже заміжніх, вписаних до листи виборців на дівоче прізвище, одна, Паранька Макар, заміжня Пальчинська, не могла голосувати, друга, Марія Зварич, заміжня Ліпіцька, голосувала.

8) Громадському грабареві сказали, що як не буде голосувати на радних поляків, то його викинуть зі служби.

9) Военні вдови дістали картки до голосування на польських радних; ці картки були позначені на другій стороні числами.

10) Постерунковий Ліс ще перед замкненням голосування намагався не допустити до голосу Катерину Брилинську, домагаючися, щоб показала йому яку має картку.

11) Одинокого члена виборчої комісії української національности, Ілька Макогона усунули з виборчого льокалю за те, що у виборчому льокалю дав своїй жінці картку до голосування. Але мужеві довіря Снежиковi Йосифові і двом іншим членам комісії дозволи ли свобідно балакати й порозумівватися з виборцями.

12) Перед кінцем голосування, тобто в год. 17.25 війт приніс додаткові дві пачки коверт (мабуть по 50 штук в одній пачці) і передав їх предсідникові виборчої комісії, хоча коверти мали бути доручені у потрібній кількости перед початком голосування.

13) Виборча комісія примістилася на високому підвищенні, до того-ж на столі понаставляли багато різних предметів (склянки, тарелі, книжки, пакункові папери з коверт) так, що вони ще більше заслонювали рухи членів виборчої комісії і не давали змоги слідкувати за ходом голосування. Мужа довіря примістили у протилежному кінці кімнати і не дали йому могти виконати ті чинности, які передбачує ст. 39. виборчої ординації. Коли муж довіря реклямував своє право бути присутнім ближче стола, щоб міг точно бачити обчислення голосів і картки, предсідник виборчої комісії не допустив на те та заявив: „Я картек не полкнен и любия, як кто мі патши на пальце і вогуле чловєк псує мі нерви".

14) Обчислення голосів тривало від год. 8-ої 11-го березня до полудня 12-го березня. Бо комісія перервала читання карток призатними балачками хотячи примусити мужа довіря (який був цілий час без заступника) покинути виборчий льокаль.

15) У трьох випадках вдалося мужеві довіря завважити, що предсідник відчитуючи картки голосування не відчитав з них усіх імен, хоч на тих картках не було ніяких поправок.

16) Вислід голосування незгідний з правдою, проголошені за вибраних радні не вибрані виборцями, але визначені виборчою комісією: доказом цього самі картки голосування, а також проголошення вибраних радних, на якому [illegible] позбучно, а як заступники на [illegible] поляки та на другім заступники з українськоі листи.

Цих неправильностей може підтвердити [illegible] свідків, яких спис маємо у себе.

Україніка із французької преси.

„Реві де Парі", один з найбільших паризьких двохтижневиків, помістив у числі з 15. березня велику статтю Константина де Грінваля „Українська проблема". Автор — француз підчас війни і революції був на Україні і є добре обізнаний з історією українського визвольного руху. Як і більшість чужинців, що побували на Україні, він закоханий у Києві та Дніпрі. П. Грінваль був присутній на параді вступу Директорії в Київ і подав свої враження: „Здисципліновані полки йшли безконечними лавами і викликали моє захоплення своїм гарним виглядом". Річ іде про окремий корпус Січових Стрільців, що був сформований у Білій Церкві. Пишучи про українців Зеленого Клину, автор вживає вислову „Далеко-східня Україна". Кінцевий висновок автора для нас трохи несподіваний: він хотів би, щоб майбутня Велика Україна була аж до Тихого Океану і проводила всією Росією.

* * *

В усіх кінах Франції від 23. березня йде коротка фільма фірми Пате під назвою „Сила проти права". Більша частина фільми присвячена останнім подіям на Карпатській Україні. Подано різні карти України, кілька краєвидів Карпатської України. Спікер фільми висловлюється дуже гостро проти мадярів.

* * *

Щоденник півдня Франції „Еклерер де Ніс" у передовиці з 23. березня пише: „Оповідають, що коли Мусоліні довідався про вступ німецьких військ в Чехію, дуже неприємно цим здивований, негайно викликав регента Горті на телефонічну розмову. Він мав йому сказати: „Не чекайте ані секунди. Негайно займайте Карпатську Україну, я з вами".

* * *

Справа Карпатської України має великий розголос не тільки на цілому світі, але завдяки московським часописам „Правді" та „Ізвестіям" та останній промові Сталіна і на Совітській Україні. Вже від кількох місяців московська преса докладно писала про події в Празі та Хусті, що звичайно мусіло викликати на Сов. Україні надзвичайне зацікавлення. Про наїзд мадярів на „Січ" довідались у Сов. Україні через агенцію „Тасс". Добре, що хоч довідались!

* * *

Колишні премієр-міністри Франції Тардіє та Блюм друкують у паризькій пресі, один у „Ґренґуарі", другий у „Парі Суар" статті на тему останніх подій у центральній Европі. Тардіє всюди вживає назви: „Карпатська Україна", Блюм пише — „рутени Карпатської України".

* * *

Тижневик „Матч" подає у числі з 23 березня 3 мапи центральної Европи з Карпатською Україною під заголовком: „Не вистачить зняти з мапи країну, щоб її знищити".

Евген Деслав.

Мадяри готові дати за Пряшівщину автономію Карпатській Україні?

БУКАРЕШТ, 28. III. Як відомо, деякі беневівські кола намагаються переконати през. о. д-ра А. Волошина, що він повинен виїхати до Льондону, обіцюючи йому підтримку демократичних великодержав у справі Карпатської України. През. Волошин не дав на такі пропозиції ніякої конкретної відповіді. Перед кількома днями приїхав до Югославії з Відня премієр Ревай, який виявив през. Волошинові теперішню політичну ситуацію і майже певне, що през. Волошин до Льондону не поїде, лиш ждатиме розвитку дальших політичних подій у Югославії.

В Букарешті вперто повторяють, що мін. Ґебельс приїхав до Будапешту на запрошення мадярського уряду, який буцімто поставив Німеччині таку пропозицію: За згоду Німеччини прилучити до Мадярщини Пряшівщину — Мадярщина хоче дати Карпатській Україні широку автономію і забезпечити український характер краю. Деякі члени карпато-української делеґації, які виїхали 15. березня до Будапешту, ще досі не вернулися. Переговори, що їх перервано, тепер буцімто знову почалися.

МАДЯРСЬКО-СЛОВАЦЬКА ВІЙНА В ЕТЕРІ.

Словацькі радіовисильні зводять кожного дня завзяті бої в етері з мадярською пропагандою. Як найважчий арґумент проти Будапешту подають словаки, що мадяри мають тепер поверх 2.000.000 чужонаціонального населення, значить 25 відс. меншин, в тому поверх 700 тисяч німців, поверх 500.000 українців, 500.000 словаків, 400.000 хорватів, при тому ще деяке число румунів і т. д. При тому гостро виступають словацькі військові комунікати проти мадярського радія, яке подає „гумористичні вістки, що 1 гонвед узяв до неволі 30 словацьких вояків і один важкий скоростріл. Той сам гонвед „украв" гармату зі словацьких окопів".

У звідомленні з фронту подає комунікат, що 29. III. були малі сутички, одначе ситуація залишилася незмінена.

ПАРТИЗАНТСЬКІ БОЇ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ НЕ ВГАВАЮТЬ.

ВІДЕНЬ, 27. III. „Юнайтед Пресс". У Допомоговому Комітеті для українських утікачів заявили два команданти Карпатської Січі представникові згаданої агенції, що мадяри й надалі не опанували ще цілої території Карпатської України. Свідома карпатоукраїнська молодь, зокрема селяни, борються ще далі завзято за свою свободу, хоч вони погано озброєні. Одного з тих командантів очікують у Братиславі, де він буде імовірно вести переговори із словацькою владою у справі співпраці проти Мадярщини.

ОКРЕМА КОМІСІЯ ДЛЯ ЧЕСЬКИХ УРЯДОВЦІВ ІЗ СЛОВАЧЧИНИ Й КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ПРАГА. ПАТ. При міністерстві внутрішніх справ створено окрему комісію, яка має унормувати справу праці для тисячів урядовців, які вертаються зі Словаччини й Карпатської України.

Як довідується ПАТ, багато чеських урядовців дістануть мабуть працю в Німеччині.

—o—

Єпископ д-р Нярадій виїхав до Риму.

ЗАГРЕБ, 29. III. Сьогодні в год. 7.30 приїхав до Загребу крижевацький єпископ, апостольський адміністратор Карпатської України о. д-р Нярадій, який відвідав хорватського митрополита й загребського архиєпископа о. д-ра А. Степинця. Завтра в год. 1. вполудне єпископ Нярадій виїздить до Риму, щоб зложити Святішому Отцеві звіт із своєї праці та подій у Карпатській Україні.

—o—

Демобілізація чеської армії.

ПРАГА. ПАТ. Урядово повідомляють, що остаточний речинець повної демобілізації річників, які досі знаходяться під зброєю, устійнено на 31. III.

Рядовикам, які не мають досі запевненої праці, дозволено залишитися при війську. Щодо дальшої долі старшинського і підстаршинського професійного корпусу, покищо нема ще остаточного рішення. На підставі обіжника міністерства військових справ мають вони дістаривати аж до остаточного рішення дотеперішні платні. Функцію ліквідатора чехословацького міністерства військових справ доручено орґанізаторові того міністерства по перевороті ґен. Вобрашікові.

—o—

Економічний огляд.

Господарські справи Німеччини в нових обставинах.

Після ліквідації ЧСР, договору з Румунією і анексії Мемеля. — Чи дійсно збільшені труднощі збуту промислових продуктів? — Апровізаційні турботи зменшились. — Нерозвязана проблема сирівців.

З технічних причин „Ек. Огляд" не появився в останніх трьох тижнях і ми не мали змоги реєструвати господарських фактів за той час. Коли тепер хочемо схопити **найважніше**, то мусимо звернути увагу на **три великі події**, що прикували увагу всього світу, а саме: на **влучення до Німеччини Чехії, Моравії і Словаччини, на німецько-румунський господарський договір і на анексію мемельського краю.**

Задивлений в такий головокружний хід політичних подій, світ не випускав рівночасно з уваги і господарських здобутків Німеччини, що йшли впарі зі здобутками політичними. Поруч із реєстрацією політичних подій ішли **підсумки матеріяльних вартостей,** здобутих німцями у безкровній війні, підсумки — правда — здебільша механічні, сперті на циферному матеріялі минулого, такого відмінного від нових умовин господарського життя.

Автім господарське надбання Німеччини після анексій нових просторів і німецько-румунського договору **величезні.** Вона збагатилась значними матеріяльними засобами, а також новими можливостями у виробництві і в торговлі, бо навіть справа харчів, що представляла слабу сторінку німецького господарства, дістала інший вигляд у позитивному значінні.

Могутні і знаменито загосподарені та зразково зорганізовані **промислові заведення Чехії і Моравії** не насувають труднощів для їх акліматизації, в їх достосуванні до цілости виробничого апарату Німеччини. Зате ці труднощі добачує дехто **в ринках збуту,** маючи на увазі, що й досі збутова ситуація Німеччини не була легка. Тепер, коли світ ворожо зареагував на політичні кроки Німеччини, склад клієнтелі чесько-моравського промислу, до якого крім Німеччини входили в першу чергу Зл. Д. П. Америки, В. Британія і Франція, мабуть помітно зміниться.

Та ці побоювання про ринки збуту ледви чи правильні по суті. Бо годі залишати без уваги те, що у висліді політично-мілітарної акції останніх часів в обсяг непереможних впливів і опіки Німеччини ввійшли: **Словаччина, Угорщина, Румунія і Литва.** Всі вони — держави хліборобської структури, є добрими ринками збуту для німецького, а з ним для чесько-моравського промислу. А зрештою — чи господарські карні санкції західнодержав можна брати поважно? „Ес вірд віхт зо гайс ґеґессен, ві ґекохт" — каже німецька приповідка. Німеччина мусить мати ринки збуту. Це твердо заявив Гітлер у голосній своїй промові і нема сумніву, що він зуміє прокласти шлях німецькій продукції бодай до европейських ринків збуту.

Нема також сумніву, що у висліді останніх подій **прохарчування Німеччини значно покращає.** Високопоставлене рільництво Чехії і Моравії — правда — не давало більшої надвишки в експорті (збіжжя, мука, тощо, стояли майже на сірому кінці у вивозовому реєстрі), та при **пляновій** господарці, що питома сучасній Німеччині, така надвишка для довозу до метрополії напевно знайдеться. Автім — залишаються ще інші країни. Вплив Німеччини напевно швидко піднесе видатність землі у Словаччині, особливо в Румунії. В обох **тих країнах** рільна культура стоїть покищо на невисокому рівні, але найближчі роки напевно змінять цей стан речі. Зокрема щодо Румунії, яка навіть у теперішньому стані є поважним продуцентом збіжжя, — Німеччина в самому договорі поставила справу ясно: вона застерегла собі **право вчителя кращих метод господарення,** право піднести рільничу продукцію та пристосувати її до своїх потреб, як відборця. Увесь зміст договору лежить **в експльоатації румунського чорнозему і підземних скарбів, зокрема найважнішого з них** для зразково змоторизованої Німеччини: **нафти.**

Врешті обсадження **Мемелю** має з погляду апровізації Німеччини теж небуденне значіння. Вонаж цим фактом узалежнила від себе економіку **Литви,** заступивши їй дорогу в світ. Близько 90% литовського вивозу переходило через порт Клайпеда-Мемель, з того рівно половина йшла до Англії. В цьому литовському довозі до Англії більшість товарів — це були рільничі продукти. Розуміючи зміну ситуації Англія вже тепер розглядається за іншими доставцями харчових засобів на місце доставців литовських.

Неменша роля в доповненні апровізаційних потреб Німеччини припаде Мадярщині. Хоч засяг німецьких впливів не такий наявний і розреклямований, проте він є і буде збільшуватися. Німеччина, маючи змогу сьогодні рахувати мадярам, скільки сотень тисяч кубічних метрів дерева з криваво здобутої Карпатської України сплавлять вони ще в цьому році ріками в мадярську долину, не закриває правди, що Німеччині потрібна **послушна** Мадярщина. Без того не мав би глузду договір Німеччини з Румунією з таким яскравим господарсько-експльоатаційним і опікунчим змістом. А з послушної Мадярщини німці зуміють добути теж чимало потрібних їм засобів прохарчування.

Залишається ще нерозвязана проблема **сирівців,** звязана з кольоніяльною проблемою, якої розвязка чекає своєї черги. **Н-вич.**

—o—

З новин економічної літератури.

Студії з поля суспільних наук і статистики. Том V. За редакцією Евгена Храпливого. Комісія нац. економії, соціольоґії і статистики Наук. Т-ва ім. Шевченка. Львів, 1938, ст. 163.

Збірка її років треба було чекати від появи IV-го тому „Студій", першого після світової війни, на том [illegible] сам лежить перед нами. Примітка на обгортці „видано за допомогою РСУК у Львові" [illegible] української кооперації, що матеріяльно [illegible] вона наукові видавництва, хоч тематика [illegible] не вяжуться безпосередньо.

Том V-ий, як збірка праці кількох авторів, у цілості [illegible] життю і праці дійсного члена Н. Т. ім. Ш. [illegible] **Олександра Русова,** економіста, статистика [illegible] і виховника молодого покоління. З вийнятком [illegible] праць, це спогади його сучасників [illegible] до членів найближчої родини [illegible] і Юрій Русови, дружина й син). Та саме [illegible] постать Олександра Русова, як науковця [illegible] і людини фанатично відданої української [illegible], усильного діяча і палкого патріота [illegible] жива перед очима читача. І не завжди [illegible] оформлення у книжці й форму „видань" [illegible] широку картину барвистого [illegible] в Наддніпрянщині і в Росії в обсягу [illegible], приковує увагу читача не [illegible].

[illegible] складаються отакі праці: **В. Садовський:** [illegible] господарського життя [illegible] — **Л. Шрамченко:** Український статистик О. Русов, — **А. Антонович:** Праця О. Русова для українського театру та музики, — **І. Витанович:** О. Русов у взаєминах Галичини з Наддніпрянською Україною, — **М. Возняк:** З листовних звязків О. Русова, — **М. Добриловський:** О. Русов як професор, — **Д. Дорошенко:** Мої спогади про Ол. Ол. Русова, — **Софія Русова:** Життя українського ідеаліста кінця XIX віку Ол. Ол. Русова, — **Юрій Русов:** Дещо про батька, — **Вол. Огоновський:** Бібліографія писань О. Русова та про О. Русова.

Нас на цій сторінці цікавлять особливо дві перші праці, а саме: **В. Садовського і Л. Шрамченка,** що представляють особу Ол. Русова у світлі його фахової праці, праці економічно-статистичного дослідника. Земські статистичні роботи придбали Русову славу, а його господарсько-цифрові описи Чернигівщини, Херсонщини, Харківщини та інші мають тривку вартість.

Очевидно обидва короткі нариси не дають повної синтези народньо-господарських і господарсько-дослідчих праць та заслуг О. Русова. Про це й згадує Редакція у вступі. Для такої повноти потрібно великої студії, а в першу чергу віднайдення і впорядкування поважної духової спадщини, яку залишив Русов. Але оба автори, Садовський і Шрамченко, насвітлили економічно-статистичну працю Русова настільки докладно, що з їх статтей видно, кілько — як пише перший з них — **наукового матеріялу довготривалого значіння** зберігає спадщина Русова. Обох авторів доповняє ч. І. „Бібліографія писань О. Русова та про О. Русова", зібрана не без труднощів і опублікована в цьомуж томі В. Огоновським.

З „Хроніки Комісії Нац. Економії, Соціольоґії і Статистики" довідуємось, що Комісія готує черговий випуск „Студій", присвячений положенню українського села. Те, що редакцію „Студій" веде д-р Е. Храпливий, найвизначніший знавець положення і потреб села, зокрема нашого села, можна сподіватись, що й черговий том Студій буде цінним вкладом у нашу вбогу економічну літературу. **Н.**

З нашої кооперації.

ФОНД ГОСПОДАРСЬКОЇ РОЗБУДОВИ.

У січні минулого року започаткував Центробанк збірку дрібних ощадностей марковою системою. Зібрані в той спосіб капітали мають творити т. зв. „Фонд господарської розбудови", призначений виключно на фінансування і розбудову станиць української торговлі і промислу. По кінець грудня ц. р. дала ця акція 111.214 зол. Є це розмірно невелика сума, бо не всі Українбанки занялися якслід організацією цього способу ощадности, всеж після кількох літ інтенсивної праці цей фонд може відіграти поважнішу ролю в нашому господарському житті.

ЗАНЕДБАНА ДІЛЯНКА.

У Коломиї істнує і добре розвивається кооп. „Сільський Господар", одина у нас кооператива, яка веде торговлю спеціяльними артикулами, головно всякого роду залізною ґалянтерією та іншими залізними, скляними, порцеляновими, деревляними, глиняними і т. п. товарами, уживаними в домашньому і рільному господарстві. Окрім того кооператива веде торговлю штучними навозами, насінням городовини і опаловими матеріялами. Кооп. „С. Г." заснована в 1926 р. Її біляпси виказують її постійний розвиток. Пересічні денні торги дають в 1938 р. 305 зол. при запасі товарів на 27.348 зол. Членів має кооператива 249, власних фондів 22 тисячі золотих. 1938 рік закінчила кооператива надвишкою понад 1000 зол. Кооперативи з таким обсягом діяльности мають у наших повітових містах великі можливости розвитку, тому повинно б їх повстати більше.

ЗАСНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛЬМОВОЇ КООПЕРАТИВИ.

Дня 18. березня ц. р. відбулися установчі Загальні Збори української фільмової кооперативи, яка дістала назву запроєктовану інж. Ю. Павликовським „Добро і краса". Збори відбулися в домівці РСУК під проводом дир. О. Луцького. Наведемо тут кілька важніших точок ухваленого Зборами статуту:

Метою кооперативи є: вести спільні підприємства, причинитися до творення і ширення українського фільмового мистецтва та разом з цим підносити господарство своїх членів. (§ 3. статуту).

Для осягнення своєї мети кооператива буде: а) вести підприємства публичного висвітлювання фільм при помочі кінематографічних апаратів; б) вести фільмові робітні й фільмові лябораторії; в) продавати й винаймати фільми; г) видавати книжки, журнали й часописи, в яких обговорюватимуться питання з ділянки кооперації та фільмового мистецтва; ґ) улаштовувати виклади й відчити про кооперацію та фільмове мистецтво (§ 5. статуту).

Членами кооперативи можуть бути виключно кооперативи, а з некооперативних установ РСУК.

До Надзірної Ради кооперативи Збори вибрали таких кооператорів: дир. О. Луцький, голова, члени: інж. Ю. Павликовський, інж. Мих. Хроновят, інсп. Сильвестер Павлик, усі зі Львова, дир. Іван Кузів, Стрий, дир. Ст. Кметь, Тернопіль.

Заступники членів: ред. Зиновій Пеленський, ред. Роман Купчинський, д-р Степан Чумак, Тернопіль, інж. Юрій Шепарович, Сокаль, д-р Роман Мармаш, д-р Дм. Бречка, д-р Гордій Няньчур, Борщів.

Дня 25. березня ц. р. відбулося перше засідання Надзірної Ради, на якому Надзірна Рада вибрала управу кооперативи в такому складі: ред. Василь Левицький, д-р Ілля Витанович, інж. Омелян Колодницький, заст.: інж. Лідія Бурачинська, д-р Іван Іванець.

Так оснування української фільмової кооперативи стало нарешті дійсністю. Кооператива в першу чергу приступить до уладжування показів нашої першої кооперативної фільми „До добра і краси" по селах, тому що майже всі міста цю фільму вже оглянули. У дальшім пляні діяльности кооперативи є творити нові фільми. Діяльність кооперативи залежна у великій мірі від того, як поставляться до неї наші окружні осередки, Українбанки і сильніші низові кооперативи. Щоб розвинути успішну діяльність мусить кооператива придбати більший закладовий капітал, потрібний на сплату копій фільми, закуп авта для обїздок мандрівного кіна, закуп електричного мотору і динама та інші вступні інвестиції. Цей капітал мусять зложити наші Окружні Осередки, Українбанки та сильніші низові кооперативи дорогою уділів до кооперативи. Новій нашій промисловій станиці бажаємо якнайкращих успіхів.

„Італія не дасть увязнити себе на Середземнім Морі“ заявив Мусоліні.

РИМ, ПАТ. Подорожуючи по Калябрії, Мусоліні спинився в Козенці, де виголосив коротку промову: Він висловив радість, що відвідує Калябрію в часі, коли війська ген. Франка й італ. леґіонери перемогли ворога в Італії. При кінці промови він заявив, що Італія не дасть себе ніколи увязнити на Середземнім Морі.

Відгук промови прем'єра Даляліє в Італії.

РИМ, ПАТ. Італійська опінія зареаґувала на промову Даляліє спокійно, преса пише про неї у поміркованім тоні.

Ґайда пише в „Джіорнале д Італія“: Даляліє заняв неуступчиве становище та виявив волю замкнути двері, які до тепер були відчинені. Приймаємо це до відома і будемо терпеливо чекати дальше.

„Стампа“ підкреслює злу волю Франції і відповідальність, яку Париж бере на себе.

„Лаворо Фашіста“ стверджує, що італійців не здивувала промова Даляліє — вони не мали жадних ілюзій та засовували собі, що Франція не почувається до ніякого довгу супроти Італії. Італія чекатиме зі спокоєм сильної добре приготованої нації.

„Трібуна“ підмічує, що Франція не бажає дискусії. Нічого не змінилося — Італія вірить у свої сили та продовжує політику оси Рим-Берлін.

У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. „Б-Ц ам Міттаг“ дає перша з німецької преси коментар до промови Даляліє. Даляліє — мовляв — порушив найважнішу тему щойно на кінці, і то недостаточно — Франція боїться взяти на себе ініціятиву. Промова була призначена в першу чергу для французів.

Інші німецькі часописи підносять заміт, що Даляліє, не дав відповіди на італійські домагання, оперті на льондонськім договорі з 1915 р.

Преса демократичних країв приняла промову Даляліє на загал дуже прихильно.

Червона еспанська армія в полоні.

САЛЯМАНКА, ПАТ. Комунікат головної кватири ген. Франка стверджує, що нац. війська на всіх відтинках скоро йде вперед. Біля Сагунту взяла вона в полон понад 14 тисяч полонених, на відтинку Сіюдада Реаль 9.000, на відтинку Естремадури понад 10.000. По здобутті Альбасете получилися дві нац. армії, що наступали з ріжних сторін.

АРЕШТУВАЛИ РАДУ НАРОДНЬОЇ ОБОРОНИ.

Як говорять у Бурґосі, в Мадриді арештовано членів ради народньої оборони за винятком ген. Міяхи (який утік до Альжиру) та пол. Казади.

СУДИ ПРИ ПРАЦІ.

МАДРИД, ПАТ. Судова влада наказала бувшим державним службовикам та нічним сторожам зголоситися до 2-ох тижнів перед військовим трибуналом та зложити заяву про свою діяльність від липня 1936 р.

До 10-ох днів мають зголоситися до суду найстарші льокатори домів, де дійшло до вбивств.

ВИЙНЯТКОВИЙ СТАН.

МАДРИД, ПАТ. Командант залоги впровадив у столиці та в мадридській провінції винятковий стан.

НАЦІОНАЛЬНА ЕСПАНІЯ ПЕРЕБИРАЄ ФЛЬОТУ.

КАЗАБЛЯНКА, ПАТ. З гольовники з Гуельви забрали з мароканської пристані Казаблянка 11. еспанських кораблів, які перебували там від довшого часу. Залишився лиш корабель „Сатурно“, бо більша частина його залоги відмовилася вертатися до Еспанії.

Орґанізація німців у Чехії та Моравії.

ПРАГА, ПАТ. На підставі арт. 2. декрету з 16-го березня ц. р. німці протекторату Чехії і Моравії стали громадянами Райху у протилежности до чехів, які стали громадянами протекторату. У звязку з тим розвязано всі дотеперішні німецькі організації в Чехії та Моравії, а німецький уряд праці, заграничня національ-соціялістична орґанізація, якої членами були громадяни Райху, краєва націонал-соціялістична орґанізація, що охоплювала німецьку меншину в Чехії та Моравії. Одночасно створено бюро націонал-соціялістичної партії в Празі, якого завданням буде створити окружну орґанізацію партії.

ПРОМОВА ГЕНЕРАЛА СКВАРЧИНСЬКОГО.

ВАРШАВА, ПАТ. Шеф ОЗН-у ген. Скварчинський виголосив у четвер промову про вагу позички на протилетунську оборону. Він підкреслив м. ін., що Польща мусить бути приготована на всяку можливість і коли б прийшло до боротьби, буде боротися рішучо і відважно. Ціла держава заміниться на укріплений табор, всі поляки — на завзятих вояків. Польща мусить зброїтися в такім темпі, як її сусіди.

—o—

КОНФЕРЕНЦІЯ ВОЄВОДІВ У ЛЬВОВІ.

В середу 29-го березня ц. р. відбулося у Львові періодичне зібрання воєводів південно-східних воєвідств і командантів львівської та перемиської Корпусної Округи.

—o—

ПІДВИЩЕНО МЕЖУ ЕМІСІЇ БІЛЬОНУ.

ВАРШАВА, ПАТ. Міністр скарбу у порозумінні з Банком Польським рішив підвищити межу емісії більону з 490,000.000 зол. до 520,000.000.

Ця підвишка вирівнає диспропорцію між обігом більону та банкнотів, яких скількість поважно збільшилася в останніх часах.

—o—

ВИСОКОШКІЛЬНІ ПРОФЕСОРИ НА АВДІЄНЦІЇ У ПРЕЗИДЕНТА.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент Польщі приняв у четвер на збірній авдієнції професорів Ф. Буяка, С. Грабського, С. Естрайхера, С. Ґлязера, З. Лясоцького, Лер-Сплавінського, С. Піґоня та К. Ратайського.

—o—

НАМОВЛЯЮТЬ ЛЕБРЕНА, ЩОБ ПРИНЯВ ЗНОВ КАНДИДАТУРУ НА ПРЕЗИДЕНТА.

ПАРИЖ, ПАТ. Демократична лівиця одноголосно поручила голові сенату, щоб він разом з головою парляменту просив президента Лебрена, щоб той погодився стати президентом на дальших 7 років.

Еріо відмовився від кандидатури.

—o—

ЗАГАДКОВА ВІДПОВІДЬ ЧЕМБЕРЛЕНА

ЛЬОНДОН, ПАТ. Один консервативний посол запитав прем. Чемберлена, чи уряд остаточно відкинув можливість введення обовязкової військової служби. Чемберлен відповів, що у світі нема нічого остаточного.

—o—

ЯПОНІЯ ПЕРЕГОВОРЮЄ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ФРАНЦІЇ, АНГЛІЇ ТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє з Токіо, що міністер закордонних справ Аріта запросив на пятницю до своєї резиденції амбасадорів Франції, Англії і Злучених Держав, щоб перевести з ними балачку політичного характеру.

—o—

ГЕРІНҐ СТРІНЕТЬСЯ З МУСОЛІНІЄМ.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас подає з Риму, що маршал Ґерінґ перебуватиме в Сан Ремо імовірно до 4. квітня. Відтак він виїде до Риму, де стрінеться з Мусоліні́ем.

ІЛЬКО БОРЩАК.

Перша московська амбасада в Парижі

ЗІ СКАНДАЛОМ.

У другій половині жовтня 1654. року, Льом'є Брієн, французький міністер закордонних справ, дістав реляцію від Шаню, посла в Швеції. Цей останній між іншим сповіщав, що посольство московського царя прямує до Франції через Голяндію. Брієн був немало здивований, бо Московія була мало відома тоді в дипломатичних канцеляріях Заходу, особливо у Франції.

За якийсь час Брієн дістав візиту урядовця з Руану, що супроводив славного чужинця, перекладача московської делеґації. Це був якийсь Візнер, фляманлець, що свого часу був у Москві і якого голяндці приділили до московського посла, щоб мабуть, не стільки перекладати його заяви, як слідкувати за ним. Але Візнер знав лише фляманську та московську мову, а не розумів французької. По цьому в Парижі почали шукати когось, хто розуміє московську мову, але не знайшли такого знавця. Врешті відшукали якогось фляманського банкіра Фріскі, що знав московську мову і таким чином Візнер мав перекладати з московської, а Фріскі із фляманської на французьку. Тимчасом посольство московського царя вже дісталося до Гавру і вимагало, щоб державний французький скарб узяв численне посольство на своє утримання.

Державні фінанси Франції не були блискучі після Фронди і відомо також, як Мазаріні, перший міністр, не любив витрачати гроші. Через згаданих двох перекладачів відповіли посольству, що в Гаврі уряд не хоче платити ні копійки, а як посол приїде до Парижа то там уже виясниться. У такій мало елеґантній формі поводилися з першим московським посольством у Франції.

Московське посольство видко задоволилося такою відповіддю, бо вирушило до Парижа, маючи на чолі Константина Герасимовича Мащокина, радником якого був Андрей Карпович Богданов. По дорозі численна московська каравана зупинилася в Сен-Дені, в готелі „Золотий меч“, чекаючи доказів королівської щедроти. З приводу цього довго радили в Парижі на нараді, якою головувала Анна Австрійська, що кермувала державою за малолітнього майбутнього Людовика XIV. В нараді брали участь Мазаріні і міністр фінансів. Нарада постановила відкрити кредит на 2400 ліврів для принияття і утримання посольства. Це були вельми скромні гроші: у Парижі витрачували куди більше на будьякого малого німецького князя.

Першого листопада 1654. року Берліз фон-обер-церемоніймайстер двора, виїхав до Сен-Дені з королівськими каретами, щоб привезти москалів. Посольство розмістилося у двох каретах: у першій сіли посол і дяк, у другій секретар посольства, урядовець французького міністерства закордонних справ та фляманський перекладач. Вісім льокаїв у зелених лівреях ішли за каретами. Мешканці Парижа, завжди охочі до таких видовищ, зі здивуванням оглядали процесію, якої достойники були одягнені незвичайно. Дехто вважав послів за персів, дехто за турків.

Посольство осіло в готелі на теперішній вул. Дофін і „Французька Ґазета“ з 7-го листопада сповістила своїх читачів, що „Пан Константин Герасимович Мащокин, шляхтич надісланий московським великим князем, прибув до нашого міста“.

9-го листопада була призначена урочиста авдієнція для посольства. Згідно з етикетою двора Мащокин мусів насамперед зложити свою пошану реґентші Анні Австрійській, але посол рішуче відмовився виконати такий звичай, бо він хотів мати справу лише з королем. Французи були здивовані, сперечалися цілий день, але врешті московська впертість перемогла. Сама авдієнція відбулася ввечір. До Люврy, тоді королівської резиденції, вирушили дві карети, де знаходився також церемоніймайстер. Дяк Богданов тримав у двох руках піднесеним догори царський лист до французького короля.

(Далі буде).

—o—

„Італія не дасть увязнити себе на Середземнім Морі“ заявив Мусоліні.

РИМ, ПАТ. Подорожуючи по Калябрії, Мусоліні спинився в Козенці, де виголосив коротку промову: Він висловив радість, що відвідує Калябрію в часі, коли війська ген. Франка й італ. леґіонери перемогли ворога в Італії. При кінці промови він заявив, що Італія не дасть себе ніколи увязнити на Середземнім Морі.

Відгук промови прем'єра Даляліє в Італії.

РИМ, ПАТ. Італійська опінія зареаґувала на промову Даляліє спокійно, преса пише про неї у поміркованім тоні.

Ґайда пише в „Джіорнале д Італія“: Даляліє заняв неуступчиве становище та виявив охоту замкнути двері, які до тепер були відкриті. Приймаємо це до відома і будемо терпеливо чекати дальше.

„Стампа“ підкреслює злу волю Франції та відповідальність, яку Париж бере на себе.

„Лявoре Фашіста“ стверджує, що італійців не здивувала промова Даляліє — вони не мали вівких ілюзій та зясовували собі, що Франція не почувається до ніякого довгу супроти Італії. Італія чекатиме зі спокоєм сильної, добре приготованої нації.

„Трибуна“ підмічує, що Франція не бажає дискусії. Нічого не змінилося — Італія вірить у свої сили та продовжує політику оси Рим-Берлін.

У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. „Б-Ц ам Міттаг“ дає першу з німецької преси коментар до промови Даляліє. Даляліє — мовляв — порушив найважнішу тему щойно на кінці, і то недостаточно — Франція боїться взяти на себе ініціятиву. Промова була призначена в першу чергу для французів.

Інші німецькі часописи підносять закид, що Даляліє, не дав відповіди на італійські домагання, оперті на льондонськім договорі з 1915 р.

Преса демократичних країв приняла промову Даляліє на загал дуже прихильно.

Червона еспанська армія в полоні.

САЛЯМАНКА, ПАТ. Комунікат головної кватери ген. Франка стверджує, що нац. армія на всіх відтинках скоро йде вперед. Коло Саґунту взяла вона в полон понад 14 тисяч полонених, на відтинку Сіюдада Реаль 6.000, на відтинку Естремадури понад 10.000. По здобутті Альбасете получилися дві нац. армії, що наступали з ріжних сторін.

АРЕШТУВАЛИ РАДУ НАРОДНЬОІ ОБОРОНИ.

Як говорять у Бурґосі, в Мадриді арештовано членів ради народньої оборони за винятком ген. Міяхи (який утік до Альжиру) і полк. Казади.

СУДИ ПРИ ПРАЦІ.

МАДРИД. ПАТ. Судова влада наказала всім державним службовикам та нічним сторожам зголоситися до 2-ох тижнів перед військовим трибуналом та зложити заяву про свою діяльність від липня 1936 р.

До 10-ох днів мають зголоситися до суду найстарші льокатори домів, де дійшло було до вбивств.

ВИЙНЯТКОВИЙ СТАН.

МАДРИД. ПАТ. Комендант залоги впровадив у столиці та в мадридській провінції винятковий стан.

НАЦІОНАЛЬНА ЕСПАНІЯ ПЕРЕБИРАЄ ФЛЬОТУ.

КАЗАБЛЯНКА. ПАТ. З гольовники з Ґуельви забрали з мароканської пристані Казаблянка 11. еспанських кораблів, які перебували там від довшого часу. Залишився лиш корабель „Сатурно“, бо більша частина його залоги відмовилася вертатися до Еспанії.

Орґанізація німців у Чехії та Моравії.

ПРАГА, ПАТ. На підставі арт. 2. декрету з 16-го березня ц. р. німці протекторату Чехії і Моравії стали громадянами Райху у протилежності до чехів, які стали громадянами протекторату. У звязку з тим розвязано всі дотеперішні німецькі організації в Чехії та Моравії, а німецький уряд праці, заграничча національ-соціялістична орґанізація, якої членами були громадяни Райху, краєва національ-соціялістична орґанізація, що охоплювала німецьку меншину в Чехії та Моравії. Одночасно створено бюро національ-соціялістичної партії в Празі, якого завданням буде створити окружну орґанізацію партії.

ПРОМОВА ГЕНЕРАЛА СКВАРЧИНСЬКОГО.

ВАРШАВА, ПАТ. Шеф ОЗН-у ген. Скварчинський виголосив у четвер промову про вагу позички на протилетунську оборону. Він підкреслив м. ін., що Польща мусить бути приготована на всяку можливість і коли б прийшло до боротьби, буде боротися рішучо і відважно. Ціла держава заміниться на укріплений табор, всі поляки — на завзятих вояків. Польща мусить збротися в такім темпі, як її сусіди.

—o—

КОНФЕРЕНЦІЯ ВОЄВОДІВ У ЛЬВОВІ.

В середу 29-го березня ц. р. відбулося у Львові періодичне зібрання воєводів південно-східніх воєвідств і командантів львівської та перемиської Корпусної Округи.

—o—

ПІДВИЩЕНО МЕЖУ ЕМІСІЇ БІЛЬОНУ.

ВАРШАВА, ПАТ. Міністр скарбу у порозумінні з Банком Польським рішив підвищити межу емісії більону з 490,000.000 зол. до 520,000.000.

Ця підвишка вирівнює диспропорцію між обігом більону та банкнотів, яких скількість поважно збільшилася в останніх часах.

—o—

ВИСОКОШКІЛЬНІ ПРОФЕСОРИ НА АВДІЄНЦІЇ У ПРЕЗИДЕНТА.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент Польщі приняв у четвер на збірній авдієнції професорів Ф. Буяка, С. Грабського, С. Естрайхера, С. Ґлизера, З. Лясоцького, Лер-Сплавінського, С. Піґоня та К. Ратайського.

—o—

НАМОВЛЯЮТЬ ЛЕБРЕНА, ЩОБ ПРИНЯВ ЗНОВ КАНДИДАТУРУ НА ПРЕЗИДЕНТА.

ПАРИЖ, ПАТ. Демократична лівиця одноголосно поручила голові сенату, щоб він разом з головою парляменту просив президента Лебрена, щоб той погодився стати президентом на дальших 7 років.

Еріо відмовився від кандидатури.

—o—

ЗАГАДКОВА ВІДПОВІДЬ ЧЕМБЕРЛЕНА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Один консервативний посол запитав прем. Чемберлена, чи уряд остаточно відкинув можливість введення обовязкової військової служби. Чемберлен відповів, що у світі нема нічого остаточного.

—o—

ЯПОНІЯ ПЕРЕГОВОРЮЄ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ФРАНЦІЇ, АНҐЛІЇ ТА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє з Токіо, що міністер закордонних справ Аріта запросив на пятницю до своєї резиденції амбасадорів Франції, Анґлії і Злучених Держав, щоб перевести з ними балачку політичного характеру.

—o—

ҐЕРІНҐ СТРІНЕТЬСЯ З МУСОЛІНІЄМ.

ПАРИЖ. ПАТ. Авас подає з Риму, що маршал Ґерінґ перебуватиме в Сан Ремо імовірно до 4. квітня. Відтак він виїде до Риму, де стрінеться з Мусолінієм.

ІЛЬКО БОРЩАК.

Перша московська амбасада в Парижі

ЗІ СКАНДАЛОМ

У другій половині жовтня 1654. року, граф Брієн, французький міністр закордонних справ, дістав реляцію від Шаню, посла в Польщі. Цей останній між іншим сповіщав, що посольство московського царя прямує до Франції через Голяндію. Брієн був немало здивований, бо Московія була мало відома в дипломатичних канцеляріях Заходу, а зокрема у Франції.

За деякий час Брієн дістав візиту урядовця, що супроводив славного чужинця, [illegible] московської делеґації. Це був Візнер, фламандець, що свого часу [illegible] в Москві і якого голяндці приділили до посольства, щоб мабуть, не стільки [illegible] його заяви, як слідкувати за ним. Візнер знав лише фламандську та московську мову, а не розумів французької. По [illegible] почали шукати когось, хто розумів московську мову, але не знайшли [illegible]. Врешті віднукали якогось [illegible] бакалавра Фріскі, що знав [illegible] мову і таким чином Візнер мав [illegible] з московської, а Фріскі із фламандської на французьку. Тимчасом посольство московського царя вже дісталося до Гавру і вимагало, щоб державний французький скарб узяв численне посольство на своє утримання.

Державні фінанси Франції не були блискучі після Фронди і відомо також, як Мазаріні, перший міністр, не любив витрачати гроші. Через згаданих двох перекладачів відповіли посольству, що в Гаврі уряд не хоче платити ні копійки, а як посол приїде до Парижа то там уже вияснить. У такій мало елеґантній формі поводилися з першим московським посольством у Франції.

Московське посольство видко задоволилося такою відповіддю, бо вирушило до Парижа, маючи на чолі Константина Герасимовича Мащокина, радником якого був Андрей Карпович Богданов. По дорозі численна московська караванa зупинилася в Сен-Дені, в ґотелі „Золотий меч“, чекаючи доказів королівської щедроти. З приводу цього довго радили в Парижі на нараді, якою головувала Анна Австрійська що кермувала державою за малолітнього майбутнього Людовика XIV. В нараді брали участь Мазаріні і міністр фінансів Нарада постановила відкрити кредит на 2.400 ліврів для приняття і утримання посольства. Це були вельми скромні гроші: у Парижі витрачували куди більше на будьякого малесього німецького князя.

Першого листопада 1654. року Берліз форобер-церемоніймайстер двора, виїхав до Сен-Дені з королівськими каретами, щоб привезти москалів. Посольство розмістилося у двох каретах: у першій сіли посол і дяк, у другій секретар посольства, урядовець французького міністерства закордонних справ та фламандський перекладач. Вісім льокаїв у зелених лівреях ішли за каретами. Мешканці Парижа, завжди охочі до таких видовищ, зі здивуванням оглядали процесію, якої достойники були одягнені незвичайно. Дехто вважав послів за персів, дехто за турків.

Посольство осіло в готелі на теперішній вул. Дофін і „Французька Газета“ з 7-го листопада сповістила своїх читачів, що „Пан Константин Герасимович Мащкин, шляхтич надісланий московським великим князем, прибув до нашого міста“.

9-го листопада була призначена урочиста авдієнція для посольства. Згідно з етикетою двора Мащокин мусів насамперед зложити свою пошану реґентші Анні Австрійській, але посол рішуче відмовився виконати такий звичай, бо він хотів мати справу лише з королем. Французи були здивовані, сперечалися цілий день, але врешті московська впертість перемогла. Сама авдієнція відбулася ввечір. До Люврy, тоді королівської резиденції, вирушили дві карети, де знаходився також церемоніймайстер. Дяк Богданов тримав у двох руках піднесеним догори царський лист до французького короля.

(Далі буде).

На вічну славу Героям.

В ч. 72. „Діла“ з 29-го березня ц. р. вмістили ми згадку про те, що українська кольонія Відня й околиці вшанувала в неділю 26-го березня ц. р. панахидою в церкві св. Варвари й академією память Борців, членів ОНО „Карпатська Січ“, що впали в нерівному бою за волю Карпатської України. Сьогодні маємо змогу подати докладніше звідомлення.

Панахиду за поляглих Героїв війська Карпатсько-Української Держави відправив о. д-р Горникевич, який виголосив теж відповідну проповідь. Співав муж. хор „Бандура“ під орудою А. Гнатишина. Над могилою в церкві виднів знак ОНО „Карпатська Січ“, оточений тернистим вінком. Під ним на перехрещених шаблях лежала шапка січовика. Під могилою лежало багато вінків зі стяжками та відповідними написами від „Українського Національного Обеднання“ у Відні, від „Союзу Українців у Німеччині“, „Робітничої Громади“ — секції УНО, Українського Акад. Т-ва „Січ“ та української школи. Могила була прибрана зеленню, біля неї тримали почесну сторожу віденські січовики в мазепинках. На панахиду прибула маса українців навіть з найдальших околиць Відня. По богослуженні приявні ще довго не розходилися, але мовчки, у скупченні вдивлялися в знак ОНО „Карпатська Січ“.

Пів 9-ої вечором відбулася святочна академія в українській домівці при Банкґассе. Так численно зібраної української публики давно вже не можна було бачити на салі. Академію відкрив голова УНО д-р О. Грицай. Словами поета згадав Героїв, поляглих у боротьбі і сказав, що жертви, віддані на престолі Батьківщини не пропадуть марно, вони дадуть Велике Майбутнє. В дальшому муж. хор „Бандура“ відспівав дві стрілецькі пісні: „Видиш, брате мій“ та „Січ іде, стяг несе, Україна встає“.

Після того була промова А. Бачинського, яка вповні віддавала почування всіх українців після розіграної трагічно-героїчної дії в Карпатській Україні. В багатьох місцях промову переривали оклики „Слава!“. При кінцевих словах промовця: „Присягаємо...“ почесна сторожа УАТ „Січ“ на вдекорованій сцені, і зібрані на салі, повставши з місць, повторяли слова присяги.

Після української була коротка, змістовна промова в німецькій мові, яку виголосив голова УАТ „Січ“ Б. Мудрицький. Дальшою точкою академії була виконана членами УАТ „Січ“ збірна рецитація героїчних віршів Т. Шевченка, Лесі Українки й О. Олеся. Січовики-рецитатори були в мазепинках, жінка — у гуцульському одязі.

Зворушливою несподіванкою для приявних були промови нашого відомого письменника Уласа Самчука, що саме, видіставшися з мадярської вязниці, шляхом на Будапешт переїздив через Відень, та ґенерального секретаря „Українського Національного Обеднання“ Карпатської України Івана Рогача, що теж затримався на кілька годин у Відні у переїзді з Югославії на Пряшівщину. Секретар Іван Рогач був зодягнений в однострій ОНО „Карпатська Січ“. Палкі промови обох дорогих гостей, що були свідками останніх подій, що хвилини переривано гучним „Слава!“.

Після промов приявні, вставши з місць, ушанували довшою мовчанкою память Героїв. Мішаний хор „Бандура“ відспівав „Ви жертвою“. Академію закінчено національним гимном.

Учасники академії розійшлися по своїх домах на чужині. Українська еміґрація доповнюється новою українською еміґрацією з Карпатської України, для помочі якій створений у Відні Допомоговий Комітет. (УПС).

—o—

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Понеділок, 1. квітня 1889.

ВІДЗНАЧЕНИЙ СРІБНИМ ХРЕСТОМ І ПАПСЬКИМ ДИПЛЬОМОМ.

„З Яворова пишуть нам: Вп. п. Онуфрей Якубович, яворівський громадянин, один з найревніших за Божу хвалу парохіян, людина трудолюбива, твереза і милосердна для бідних, дістав при нагоді папського ювілею від папи Льва XIII срібний хрест і папський дипльом. П. Якубович дав собі цей дипльом перекласти з латинської на руську мову і видрукувати, щоб могти повісити, як образ на стіну“.

КАЙЗЕР У ПОЗНАНІ.

Берлін, 1. квітня. У багатьох сторонах Східної Прусії і в Познанщині страшна повінь. Вчора приїхав був до Познаня німецький цісар з міністром Герфуртом, оглянув бараки уставлені на час повени, дарував тим, що потерпіли від повени, значнішу суму і від'їхав вечором назад до Берліна.

РОСІЙСЬКІ АҐІТАТОРИ.

Букарешт, 1. квітня. Ходить чутка, що Росія запротестувала проти видалення з Румунії [illegible] російських аґітаторів.

НОВИНКИ

1 КВІТЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 19. березня 1939.
Лазарева субота. Хрисантія.
Лат. Гугона еп.
Сонце: схід — 5.02, захід — 17.55.
Місяць: схід — 15.28, захід — 3.58

Завтра: 2. квітня. **Неділя.**
Ст. ст. 20. березня 1939.
Квітна неділя. Івана, Сергія.
Лат. Квітна неділя. Франца.
Сонце: схід — 5.00, захід — 17.57.
Місяць: схід — 16.47, захід — 4.28.

—o—

— **Повне видання творів Лесі Українки в 10 томах** в передплаті 35 зол. Замовлення в ратах по зол. 5 або за готівку зол. 30 просимо надсилати на адресу В-ва „Українська Книгоспілка“, Львів, вул. Оборони Львова ч. 14. Вже вийшов з друку IV. том. 434 —?

— **Скрипковий концерт Івана Ковалева,** вихованця віденської Академії, відбудеться заходом СУПРОМ-у в неділю 2. квітня ц. р. в год. 19.30 в малій салі Лисенка. При фортепіяні Надія Біленька-Лаврівська. В програмі: Барвінський, Веняваський, Гендель, Мендельзон, Моцарт-Крайслер і інші. 659 —3

— **Лиси, тхорі, пелеринки** у великому виборі по конкуренційних цінах поручає єдиний український склад футер „ХРОМ“, Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 673 —19

— **З днем** 1. квітня ц. р. переносимо столярську кооперативу „Архо“ до нового льокалю при вул. Красіцьких 18. (поперечна Городецької і Міцкевича). Поручаємо стилеві меблі, кімнатні комплети, бюрові урядження, кухонні меблі і т. д. Ціни низькі, за якість ґарантуємо. Просимо прийти й переконатися. —6

— **Карпатська Україна. Ґеографія — Історія — культьура.** Під таким заголовком появилася накладом „Українського Видавничого Інституту“ у Львові (Личаківська 4) багато ілюстрована книжка, що обіймає 160 сторін великого формату (8-ки). Містить вона обширні статті і огляди ріжних ділянок природи й культури Карпатської України. Співробітники цього видання: д-р Андрусяк М., д-р Витвицький В., м-р Гургула І., д-р Кубійович В., м-р Кулицький М., інж. Пастернак С., д-р Пастернак Я., д-р Пеленський Е. Ю., д-р Сімович В., д-р Федів І. Ціна книжки 6.50 зол. Пересилка 50 сот.

— **Наш відомий найкращий театр І. Котляревського** дає у Львові 3-го квітня виставу „Цариці Грузії“, пєсу Сумбатова. Князь Сумбатов, відомий на російських сценах як артист Южін, довголітній член славної трупи Станіславського, залишив чимало пєс, що втішалися величезним успіхом. Звертаємо увагу нашого громадянства, що вистава піде у салі „Новостей“ при вул. Сонячній і що білети продає „Союзний Базар“. Гадаємо, що наша публика не буде нарікати на „далеку салю“, зваживши, що артисти опинились у скрутному становищі, коли їм маґістрат відмовив салі Театру Ріжнородностей.

— **Мами і дошкільні виховниці — увага!** Вже появилося нове, весняне число журналу „Українське Дошкілля“, що в ньому знайдете багато ріжнородного матеріялу до гутірок з дітьми, дома й на проходах. Досвідчені педагоги й лікарі подадуть вам неодну цінну пораду з ділянки фізичного і психічного життя дитини. Як зладити самому з неужитків дитячі іграшки, інформує окрема рубрика. Вкінці веселі вірші, сценки і співанки з нотами пригодяться при влаштовуванні домашніх чи прилюдних дитячих свят. Багато ілюстрацій підносить цікавий зміст і надає журналові естетичний вигляд. Замовлення на передплату (річно 3 зол., поодиноке число 75 сот. — 2 аркуші друку) просимо слати на адресу: Адмін. „Українське Дошкілля“, Львів, Руська ч. 3. І. п. (Українська Захоронка) Пишіть по безплатні показові числа!

— **Шкільні святочні ферії.** Міністр освіти пересунув речинець закінчення шкільних великодньо-святочних ферій у цьому шкільному році на 12-го квітня. Таким чином наука по святах почнеться в четвер 13-го квітня ц. р.

— **З львівської вулиці.** Дня 28. III. ц. р. в саме полудне польські хлопці зі школи св. Магдалини напали на українських малих дівчат, що виходили із вселюдної школи СС. Василіянок при вул. Потоцького 106, обкидали їх камінями та гнали за ними аж до рога вул. Потоцького-Шимоновичів. Одній нашій дівчині важко поранили голову, одній вибили 3 зуби, багато потовкли. Характеристичне, що знайшлася одна мати хлопців, яка заохочувала малих „героїв“ словами: „Бійцє русінуф!“ Директор школи св. Магдалини обіцяв покарати хлопців. Одначе другого дня був знову напад його учнів на наших дітей.

— **У слідчій вязниці у Станиславові** сидять заарештовані в останніх днях: А. Боринець, управитель Народнього Базару й Української Книгарні, Микола Ясінський, обидва зі Станиславова, О. Луцький і М. Чижевський з Районової Молочарні в Бондарові і м-р Гошовський з Крилоса. — У слідчій вязниці в Сяноці сидить ще від грудня 1938 р. коло 120 осіб з ліського і сяніцького повіту, між ними двох священників. Двох священників вийшло недавно на волю зі сяніцької вязниці, де сиділи від грудня м. р. Тоді то поліція арештувала між іншими о. Івана Тетерву з Команчі, о. Володимира Данилова з двома його синами: Остапом та Ярославом зі Смерека, о. Михайла Терлецького з Царинського, о. Василя Бучка з Ветлини, п-ну Олю Кічунівну з Берегів, інструктора філії „Просвіти“ зі Сянока Ковальського та багато інших. Крім того ведуть слідство проти о. Смулки, пароха з Полонної, о. Вербового з ліського повіту та Юліяна Тарновича зі Львова, які залишилися на волі. Багато арештованих дістало вже акти обвинувачення за незаконний перехід кордону на Карпатську Україну. На жаль, українське громадянство в Сяноці не опікується арештованими, крім двох наших адвокатів.

— **Ревізії й арештування серед студентства у Кракові.** Дня 23. березня ц. р. перевела поліція ревізію в помешканні студентів Богдана Стебельського та Богдана Пашківського. Обох їх на приказ прокуратури арештовано і відставлено одного до Самбора (Стебельського) другого до Бережан (Пашківського). Крім того переведено ревізію у Грим[illegible] (студ. Торг. Акад.), Нестора Процика ([illegible] медицини), Василя Захаркевича (студ. [illegible] акад.) та п. Ніни Котовичівної (студ. [illegible]). Ревізія відбулася в їх неприсутности [illegible] чергового дня по їх виїзді на ферії, з [illegible] п. Котовичівної, яку поліція з невідомих причин арештувала й осадила у слідчім арешті. Причини арештування невідомі. Поліція забрала у кількох студентів світлини з прогульки на Лемківщину, яка відбулася ще [illegible] літніх ферій.

— **Припинили діяльність читальні „Просвіти“ і кружка „С. Г.“ і „Сокола“ в Тисовій та читальні „Просвіти“ і кружка Р. Ш. у Кречковій.** Повітове старосто в Перемишлі письмом з 17. [illegible] 1939 до числа Поль. Б. 762/Ст./І. припинило на підставі ст. 16. розпорядку президента Р. П. з 27. X. 1932 закону про т-ва (В. З. Р. П. ч. [illegible] поз. 808) діяльність читальні „Просвіти“, [illegible] ка „Сільського Господаря“ і гнізда Т-ва „Сокіл“ у Тисовій та читальні „Просвіти“ і кружка Р. Ш. в Кречковій перемиського повіту. У мотивах старосто подає, що згадані т-ва розвивали діяльність, яка виходила поза рамці статуту, а саме ворожу державі, яка загрожувала спокоєві і публичній безпеці. В дальших мотивах старосто подає, що члени згаданих товариств підчас передвиборчої аґітації до громадських рад тенденційно розсівали фальшиві вістки, мовляв, „має бути небавком українське повстання, яке на польських землях створить українську державу“ та що супроти [illegible] го населення (в Тисовій на 1515 душ населення є всього 13 поляків, у Кречковій на 1171 [illegible] го 19 — Прим. коресп.) приноровлювали [illegible] борчий терор, розкидаючи летючки з погрозами (цікаве, що тих летючок ніхто з [illegible] громадян не бачив) та вибиваючи шиби. В [illegible] місцевостях домівки поліція опечатала. Проти тих рішень староства всі т-ва внесли [illegible] відського уряду у Львові спротиви.

— **Присуд у золочівському процесі.** [illegible] кружним судом у Золочеві відбулася [illegible] на розправа проти 55-ох молодих українців [illegible] вких прокуратор притягнув до відповідальности за участь у подіях під церквою у Красне [illegible] 23. жовтня 1938 р. (за провину зі ст. 163 [illegible] участь у збіговищі). Суд засудив Марію [illegible] чука з Красного на 4 і пів року вязниці [illegible] на Ласку з Красного на 4 роки вязниці [illegible]

Що писало „Діло" 50 років тому.

Понеділок, 1. квітня 1889.

ВІДЗНАЧЕННЯ СРІБНИМ ХРЕСТОМ І ПАПСЬКИМ ДИПЛЬОМОМ.

„З Яворова пишуть нам: Вп. п. Онуфрей Якубович, яворівський громадянин, один з найревнійших в Божу хвалу парохіян, людина трудолюбива, тверез і милосердна для бідних, дістав при нагоді папськ го ювілею від папи Льва XIII срібний хрест і папський дипльом. П. Якубович дав собі цей дипльом перекласти з латинської на руську мову і видрукувати, щоб могти повісити, як образ на стіну".

КАЙЗЕР У ПОЗНАНІ.

Берлін, 1. квітня. У багатьох сторонах Східної Прусії і в Познанщині страшна повінь. Вчера приїхав був до Познаня німецький цісар з міністром Гербуртом, оглянув бараки уставлені на час повени, дарував тим, що потерпіли від повени, значнішу суму і від їхав вечором назад до Берліна.

РОСІЙСЬКІ АГІТАТОРИ.

Букарешт, 1. квітня. Ходить чутка, що Росія запротестувала проти видалення з Румунії дияторів російських агітаторів.

НОВИНКИ

1
КВІТЕНЬ

СУБОТА

От. ст. 19. березня 1939.
Лазарева субота. Хризантія.
Лат. Гугона єп.
Сонце: схід — 5.02, захід — 17.53.
Місяць: схід — 15.26, захід — 3.58.

Завтра: 2. квітня. **Неділя.**
От. ст. 20. березня 1939.
Квітна неділя. Івана, Сергія.
Лат. Квітна неділя. Франца.
Сонце: схід — 5.00, захід — 17.57.
Місяць: схід — 16.47, захід — 4.28.

—o—

— **Повне видання творів Лесі Українки в 10 томах** в передплаті 35 зол. Замовлення в ратах по зол. 5 або за готівку зол. 30 просимо надсилати на адресу В-ва „Українська Книгоспілка", Львів, вул. Оборони Львова ч. 14. Вже вийшов з друку IV. том. 434 —?

— **Скрипковий концерт Івана Ковалева,** вихованця віденської Академії, відбудеться заходом СУПРОМ-у в неділю 2. квітня ц. р. в год. 19.30 в малій салі Лисенка. При фортепіяні Надія Біленька-Лаврівська. В програмі: Барвінський, Венявський, Гендель, Мендельзон, Моцарт-Крайзлер і інші. 659 —3

— **Лиси, тхорі, пелерини** у великому виборі по конкуренційних цінах поручає єдиний український склад футер „ХРОМ", Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83. 673 —19

— **З днем** 1. квітня ц. р. переносимо столярську кооперативу „Архо" до нового льокалю при вул. Красіцьких 18. (поперечна Городецької і Міцкевича). Поручаємо стилеві мебдї, кімнатні комплети, бюрові уряджения, кухонні меблі і т. д. Ціни низькі, за якість гарантуємо. Просимо прийти й переконатися —6

— **Карпатська Україна. Географія — історія — культура.** Під таким заголовком появилася накладом „Українського Видавничого Інституту" у Львові (Личаківська 4) багато ілюстрована книжка, що обіймає 160 сторін великого формату (8-ки). Містить вона обширні статті і огляди ріжних ділянок природи й культури Карпатської України. Співробітники цього видання: д-р Андрусяк М., д-р Витвицький В., м-р Гургула І., д-р Кубійович В., м-р Кулицький М., інж. Пастернак С., д-р Пастернак Я., д-р Пеленський Е. Ю., д-р Сімович В., д-р Федів І. Ціна книжки 6.50 зол. Пересилка 50 сот.

— **Наш відомий найкращий театр І. Котляревського** дає у Львові 3-го квітня виставу „Царині Грузії", пєсу Сумбатова. Князь Сумбатов, відомий на російських сценах як артист Южін, довголітній член славної трупи Станіславського, залишив чимало пєс, що втішалися величезним успіхом. Звертаємо увагу нашого громадянства, що вистава піде у салі „Новостей" при вул. Сонячній і що білети продає „Союзний Базар". Гадаємо, що наша публика не буде нарікати на „далеку салю", зваживши, що артисти опинились у скрутному становищі, коли їм магістрат відмовив салі Театру Ріжнородностей.

— **Мами і дошкільні виховниці — увага!** Вже появилося нове, весняне число журналу „Українське Дошкілля", що в ньому знайдете багато ріжногодного матеріялу до гутірок з дітьми, дома й на проходах. Досвідчені педагоги й лікарі подадуть вам неодну цінну пораду з ділянки фізичного і психічного життя дитини. Як зладити самому з неужитків дитячі іграшки, інформує окрема рубрика. Вкінці веселі вірші, сценки і співанки з нотами пригодяться при влаштовуванні домашніх чи прилюдних дитячих свят. Багато ілюстрацій підносить цікавий зміст і надає журналові естетичний вигляд. Замовлення на передплату (річно 3 зол., поодиноке число 75 сот. — 2 аркуші друку) просимо слати на адресу: Адмін. „Українське Дошкілля", Львів, Руська ч. 3. І. п. (Українська Захоронка) Пишіть по безплатні показові числа!

— **Шкільні святочні ферії.** Міністр освіти пересунув речинець закінчення шкільних великодно-святочних ферій у цьому шкільному році на 12-го квітня. Таким чином наука по святах почнеться в четвер 13-го квітня ц. р.

— **З львівської вулиці.** Дня 28. III. ц. р. в само полудне польські хлопці зі школи св. Магдалини напали на українських малих дівчат, що виходили із вселюдної школи СС. Василіянок при вул. Потоцького 106, обкидали їх камінями та гнали за ними аж до рога вул. Потоцького-Шимоновичів. Одній нашій дівчині важко поранили голову, одній вибили 3 зуби, багато потовкли. Характеристичне, що знайшлася одна мати хлопців, яка заохочувала малих „героїв" словами: „Бійце русінуф!" Директор школи св. Магдалини обіцяв покарати хлопців. Одначе другого дня був знову напад його учнів на наших дітей.

— **Припинили діяльність читальні „Просвіти" кружка „С. Г." і „Сокола" в Тисовій та читальні „Просвіти" і кружка Р. Ш. у Кречковій.** По-
тове староство в Перемишлі письмом з 17. ІІІ.
1939 до числа Поль. Б. 762/Ст./I. припинило н
підставі ст. 16. розпорядку президента Р. П. з
27. X. 1932 закону про т-ва (В. З. Р. П. ч. 94
поз. 808) діяльність читальні „Просвіти", кру
ка „Сільського Господаря" і гнізда Т-ва „Со
кіл" у Тисовій та читальні „Просвіти" і кружка
Р. Ш. в Кречковій перемиського повіту. У мо
тивах староство подає, що згадані т-ва розв
вали діяльність, яка виходила поза рямці ст
туту, а саме ворожу державі, яка загрожувала
спокоєві і публичній безпеці. В дальших мо
вах староство подає, що члени згаданих то
вариств підчас передвиборчої агітації до гр
мадських рад тенденційно розсівали фальшиві
вістки, мовляв, „має бути небавом українське
повстання, яке на польських землях створить
українську державу" та що супроти польсько
го населення (в Тисовій на 1515 душ населення
є всього 13 поляків, у Кречковій на 1171 ж
го 19 — Прим. корест.) приготовляли
борчий терор, розклеюючи летючки з
ми (цікаве, що тих летючок ніхто з
громадян не бачив) та вибиваючи шиби. В
місцевостях домівки поліція опечатала. Про
тих рішень староства всі т-ва внесли до
відського уряду у Львові спротиви.

— **Присуд у золочівському процесі.** Перед
кружним судом у Золочеві відбулася
на розправа проти 55-ох молодих українців
яких прокуратор притягнув до відповідальності
за участь у подіях під церквою у Красне
23. жовтня 1938 р. (за провину зі ст. 163 к. к.
участь у збіговищі). Суд засудив Марія
чука з Красного на 4 і пів року вязниці
ва Ласку з Красного на 4 роки вязниці

Кравчука з Красного і Евгена Лотоцького з Острова по 3 роки і 4 місяці вязниці, Михайла Сутрова з Красного і Михайла Луцишина з Руснлова по 3 і пів року вязниці, Олексу Букиду з Красного і Андрія Лутового з Острова по 3 роки вязниці, Петра Піха з Красного, Петра Майбу з Острова, Степана Пелещука з Русилова і Теодора Криштальського з Куткора по 2 роки вязниці, Еву Кук, Ольгу Тиктор, Зофію Майбу — усіх з Красного по 1 році вязниці, Івана Макара, Василя Нагірного, Івана Майбу, Миколу Михалюка, Розалію Лотоцьку, Дмитра Макара, Павла Михалюка — усіх з Острова по 8 місяців вязниці та Михайла Височанського з Красного на 6 міс. вязниці. Інших підсудних суд засудив на кару вязниці нижче 6 місяців.

— **За намаганий перехід кордону** відбулася на днях розправа перед окружним судом у Сяноці проти просвітянського інструктора Охрима з Любачева та кооперативного ревізора Рудикевича. Першого з них суд засудив на півтора року вязниці, другого на 8 місяців вязниці.

— **Вибили всі шиби.** Невідомі напасники вибили на днях усі шиби в помешканні о. Василя Середовича, пароха в Туринську. Поліція не найшла напасників.

— **Напад на читальню „Просвіти" в Селиськах.** Пізним вечором у неділю 26. III. ц. р. якісь темні типи повибивали всі шиби в читальні „Просвіти" та в кооперативі в Селиськах перемишлянського повіту. Опісля вдерлися крізь повибивані вікна до нутра читальні та знищили майже всю обстанову. Ці самі типи, вертаючи з „виправи", потурбували одного молодого громадянина Селиськ.

— **Пошесть серед свиней у Рудеччині.** На фільварку в Новосілках Гостинних коло Рудок ветеринарний лікар ствердив пошесть серед свиней. Вісім штук свиней, у яких стверджено недугу, забили і закопали, інші дікують. У звязку з цим видано контумаційний розпорядок у Новосілках та сусідних громадах.

— **Новий транспорт чеських утікачів.** У середу переїхав через Стрий до Богумина новий транспорт чеських утікачів, складений з 78 осіб, переважно чеських урядовців з Карпатської України.

— **Хотів спалити себе з родиною.** В Микитинцях біля Станиславовом Михайло Панчишин хотів спалити себе в хаті разом із цілою родиною. В тій цілі він підпалив хату і сам обрахувався на стриху. За те він відповідав перед судом, який засудив його на 8 місяців вязниці.

— **Львівська хроніка.** До бюр континентального товариства торговлі залізом при вул. Гвоздній ч. 7. вломилися вночі зі середи на четвер 30. 3. м. невідомі вломники, звязали нічного сторожа С. Файмсіга, розбили вогнетревалу касу і забрали з неї 4.500 зол. Поліція шукає за вломниками. — З пивниці при вул. Коперника ч. 11 невідомі злодії викрали 12 скриньок помаранч на шкоду П. Шпінер — М. Візнер повідомив поліцію, що з його помешкання вийшла перед кількома днями його субльокаторка Казимира Віллевська і дотепер не вернулася. — Станислав Пшигодзький повідомив поліцію, що 28. м. м. вийшов з хати його син, гімназійний учень і дотепер ще не вернувся. На хіднику при вул. Колонтая впала 37-літня М. Дзяна і зломала собі ногу.

— **Краєва хроніка.** В Чорткові арештували ... Броніслава Підгайного, що пускав в обіг фальшиві 5-золотові монети. Вслід за тим арештували Казимира Вишневського, ... з Ягольниці, який робив ті фальшиві ... — До касової кімнати Городського Суду в Золочеві вломилися невідомі злодії, але не встигли розбити каси, бо мабуть щось їх сполошило. — Невідомі бандити ... на шляху у Маниках коло Заліся, чортківського повіту, 31-літнього Михайла Сов... ... зарядів. — Поліція арештувала Івана Гебича з Плави за вбивство Андрія Зінка з Оравчика коло Стрия. — Окружний Суд у Стрию на виїздній сесії у Миколаєві засудив на три роки вязниці за злочин державної зради Михайла Дмитрова. — В Зеленках, станиславівського повіту, згоріла на тартаку Василя Косила. Вогонь з тартаку перекинувся на будинки Йосипа Мельника, що теж згоріли. — З присілішеного поїзду, що їхав зі Львова, на перестанку Пісочна вискочив чоловік невідомого прізвища, дістався під колеса поїзду і вмер по кількох хвилинах. — Громада Микуличин почала будувати торгову галю.

— **Буджет тайної англійської поліції** — Інтеліджанс Сервіс — на 1939. р. сягає 500.000 фунтів стерлінгів. У 1938. р. буджет цієї установи сягав 450.000 фунтів, у 1934. р. лише 180.000 фунтів. Англійський парламент — згідно з традицією — приймає цей буджет тайної поліції Англії без дискусії.

— **Найбільше подруж** — згідно зі статистичними даними — заключено у третьому кварталі 1938. р. у Німеччині, бо аж 177.522 осіб, опісля в Англії — 116.216, а в Польщі ледви 54.727. У порівнянні з третім кварталом 1937. р. число подруж зросло в 1938. р. в Італії, Німеччині, Латвії, Литві, Голяндії і т. д. У Польщі зменшилося на 158, в Англії на 5.000, у Франції майже на 1.000.

— **Запір.** Фахові свідоцтва лікарських поваг підкреслюють додатноє ділання природної гіркої води „Франц-Йосифа" в людей, які вживають мало руху.

—o—

Зі сцени й естради.

ВЕЧІР СКРИПКОВИХ ТВОРІВ В. ЦІСИКА.

Молодий скрипак В. Цісик, колишній вихованець Музичного Інституту ім. Лисенка в Коломиї, зважився в останню неділю на самостійний вечір скрипки в малій залі Лисенка. Вечір можна назвати вповні і навіть надсподівано вдатним, бо показав нам значні музикально-технічні дані адепта, його поважну працю над собою, при тому теплий тон, темперамент і повне памятеве опанування програми. Коли б прикласти до виступу строгу концертову міру, то можна б до подробиць виконання піднести деякі застереження, як надто свобідне ритмічне фразування (у Фолія Кореллія), або одностайне надуживання солодкавих ріжних родів вібрато у клясичного Бокеріні, у якого побажати б більше мережки і дистинкції. Але ті недотягнення повинні при дальших студіях скрипака вирівнятись, і він повинен би стати одним з кращих наших все ще небагатьох скрипкових виконавців. Фортепіяновий супровід віз д-р Н. Нижанківський.

С. Л.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТИК": „НЕБЕЗПЕЧНА ЛЮБОВ".

Французька фільма про боротьбу французького хружляка з контрабандистами зброї на побережжях мароканських кольоній. Герой фільми — 50-літній капітан — сильний і непохитний у своїй службі батьківщині. Він випадково знайомиться з одною молодою гарною жінкою, яка веде на широку скалю торговлю південних овочів. Оця торговля тільки параван для пачкування зброї „ріфенам" — арабським тубильцям, що підготовляють повстання проти французів. Довкола неї цілий штаб її співробітників, з яких неодин закоханий у ній. Її знайомість з капітаном переломова в її рішучій, безоглядній праці. Вона починає трохи занедбувати свої обовязки, раз-у-раз зустрічаючись з капітаном, хоч саме завдяки цій знайомості їй лекше оминати небезпеки французьких агентів, що шукають небезпечних пачкарів. Приходить момент, коли закоханий капітан відкриває, яку ролю грає його вибрана. Велика гра — між почуванням і обовязком. Драматичні сцени на морі — боротьба двох кораблів. Ролю капітана грає відомий артист Франсен, ролю контрабандистки нова гарна артистка.

КІНО „КОПЕРНИК": „ВЕСЕЛИЙ ЧУРА".

Французький комік Фернандель появляється у нас вперше на екрані і то в часі, коли кінові програми, наче б достроївшись до політичних телеграм і статтей, мало кого розважують. Безпретенсійний водевіль „дільницевих" паризьких театрів настроює весело глядача, головно завдяки грі самого Фернанделя, що наче створений природою на коміка: його довжелезний ніс, вишкірені зуби, величезні руки та загребущі пальці, головно вся міміка розбуджують сміх навіть тоді, коли він нераз тільки гляне або клопітно почіхається в потилицю. Комбінації переплутаних пар у домі полковника, де наївний, добросердий і невинно нахабний чура виконує службу — досить примітивні, зроблені за зразком французьких фарс і є тільки тлом для головного героя, що безупину смішить нас своїми дурницями.

Дописи.

СКОЛЄ.

Анкета скільських купців. З ініціятиви скільської філії С. У. Купців відбулася 12. III. ц. р. в год. 10. в домівці „Просвіти" купецька анкета, на яку явилося 19 осіб. Анкету відкрив п. Михайло Бумба, голова філії й після привітання делегатів СУК і Пром-Банку зі Стрия, представив сучасний стан Т-ва та піддав думку, щоб скільські купці приступили до стрийської філії СУК. Після вичерпних рефератів делегатів Ю. Середяка (СУК) і О. Фениха (Пром-Банк) виявилася дискусія, в якій забирали слово: М. Бумба, Палага Гребеняк, В. Роїк, В. Сталько, О. Гавловський і делегати. З огляду на слабе зацікавлення українського купецтва Сколього своєю становою організацією, та з огляду на фінансовий стан вирішено приєднатися до Стрия. У Скольому буде делегатура СУК-у й організатор зі стрийської філії вестиме працю й на скільському терені. Дивно нам, що купці Сколього (в Скільщині маємо вже до 150 купецьких станиць) дозволили зліквідувати філію.

„Наш літературний 1938 рік". В рамах понеділкових рефератів у домівці „Просвіти", 5. III. ц. р. М. В. Дольницький подав критичний, може аж надто субєктивний, але всеж солідно опрацьований огляд нашої літературної продукції в 1938 р. Після реферату відбулися рецитації нагороджених творів. Наталка Вандуровнч віддеклямувала чотири поезії Івана Колоса із збірки „Молоді мої дні", Ольга Васаган з книжки Юрія Липи „Вірую": Вайди, Мужність, Гимн на честь Борпинського. Фрагмент оповідання І. Керницького „На пасовиську" із книжки „Мій світ" відчитала Парася Сорокач і закінчила Стефа Вітрук відчитанням кінця оповідання В. Королева-Старого зі збірки „Милосерний Самарянин" — „Мистецтво Моделювання". Дискусії з огляду на пізну пору не було, присутні розійшлися вдоволені.

На показ фільми „До добра й краси" у Стрию 9. III. ц. р. приїхала зо Сколього прогулька, якої члени мали рідку нагоду провести дві години в рідному середовищі й подивляти зусилля авторів і творців фільми, які серед непригожих обставин, при скупому фінансовому стані, зуміли створити цю першу у нас українську картину.

ТЕРНОПІЛЬ.

З побуту театру Т. Лепківної в Тернополі. В днях 21.—24. III. гостив у Тернополі молодий український театр Г. Лепківної, що почав свою сценічну діяльність минулого року. Ансамбль театру складається з 16 осіб разом з орхестрою. Театр виставив у Тернополі песи „Його велике кохання", „Мужва на вулиці" і веселу ревію. Як видно з відіграних пес, управа театру ставиться до свого діла поважно та старається піднести театр на вищий мистецький рівень. Песи підготовані дбайливо, гра артистів вадовільна. Зокрема треба піднести гру п. Лепківної і Крижанівських, які є остоєю театру. Хоч фреквенція була в Тернополі слаба, театр не повинен зневірюватися до праці, тільки дальше працювати над собою; ми певні, що згодом наше громадянство поставиться уважніше до нього. З Тернополя відїхав театр до Збаража.

Оскол.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно-науковий журнал. Рік XII. Ч. 3. Березень 1939. Львів. — Зміст: С. Гординський: Шевченко. — Василь Верниволя: Стодвадцятьпяті роковини. — Петро Зленко: Книга майбутнього. — В. Гармашів: Кільки дітей родиться річно в Европі. — Анатоль Курдидик: Папа Пій XI. — Вз.: Памятник Шевченкові в Києві. — Василь Мілінчук: Складовини матерії. — Олесь Бабій: Найбільша Тайна. — Сонце в березні. — Остап Далекий: Як вибирають папу. — г-г: Глибінь океанів. — Василь Пачовський: Руїни столиці Мазепи. — Микола Вавалук: Вудвуд. — ж.: Лікування поварення. — Микола Палій: З життя заморської еміграції. — П. Гожа: Бджоли не знають безробіття. — г-на: Шовк із водоростів. — Михайло Сеневицький: Розвиток медицини в александрійській добі. — Дм. Бандрівський: Дещо з похоронних звичаїв на Гуцульщині. — Всеволод Гармашів: Вплив хід мікрофону. — Іван Маркович: Наш хліб насущний. — Гр. Вобик: Береза. — П. Кр.: Повалки на бігу. — Василь Богацький: Остріг. — А. Чорноморець: Відкриття країн північного сяу. — Богдан Романенчук: Про старше українське письменство на Закарпатті. — Наталь Лутовик: Витівки. — Максим Брилинський: Преторіанська гвардія відходить. — дв.: Дуже сильний мікроскоп для розсліду зерен золота. — Мирон Заклинський: Учитель китайського народу Кун-Фу-Тсе. — Е. Жарський: З вітром навперейми. — Літературні нагороди Українського Католицького Союзу. — Ті, що від нас відійшли. — Бібліографія.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Ілюстрований релігійно-виховний місячник. Рік IV. Ч. 3. Березень 1939. Львів.

Вигідно і дешево

Кравчука з Красного і Евгена Лотоцького з Острова по 3 роки і 4 місяці вязниці, Михайла Сухала з Красного і Михайла Луцишина з Русилова по 3 і пів року вязниці, Олексу Букиду з Красного і Андрія Лугового з Острова по 3 роки вязниці, Петра Піха з Красного, Петра Майбу з Острова, Степана Пелещука з Русилова і Теодора Кришталького з Куткора по 2 роки вязниці, Евy Кук, Ольгу Тиктор, Зофію Майбу — усіх з Красного по 1 році вязниці, Івана Макара, Василя Нагірного, Івана Майбу, Миколу Михалюка, Розалію Лотоцьку, Дмитра Макара, Павла Михайлюка — усіх з Острова по 8 місяців вязниці та Михайла Височанського з Красного на 6 міс. вязниці. Інших підсудних суд засудив на кару вязниці нижче 6 місяців.

— За намаганий перехід кордону відбулася цими днях розправа перед окружним судом у Сяноці проти просвітянського інструктора Охрима з Любачева та кооперативного ревізора Руденича. Першого з них суд засудив на півтора року вязниці, другого на 8 місяців вязниці.

— Вибили всі шиби. Невідомі напасники вибили на днях усі шиби в помешканні о. Василя Середовича, пароха в Туринську. Поліція не найшла напасників.

— Напад на читальню „Просвіти" в Селиськах. Пізним вечором у неділю 26. III. ц. р. якісь темні типи повибивали всі шиби в читальні „Просвіти" та в кооперативі в Селиськах перемиського повіту. Опісля вдерлися крізь повибивані вікна до нутра читальні та знищили майже всю обстанову. Ці самі типи, вертаючись з „виправи", потурбували одного молодого громадянина Селиськ.

— Пошесть серед свиней у Рудеччині. На фільварку в Новосілках Гостинних коло Рудок ветеринарний лікар ствердив пошесть серед свиней. Вісім штук свиней, у яких стверджено недугу, вбили і закопали, інші лікують. У звязку з цим видано контумаційний розпорядок у Новосілках та околичних громадах.

— Новий транспорт чеських утікачів. У середу переїхав через Стрий до Богумина новий транспорт чеських утікачів, складений з 75 осіб, переважно чеських урядовців з Карпатської України.

— Хотів спалити себе з родиною. В Микитинцях біля Станиславовом Михайло Панчишин хотів спалити себе в хаті разом із цілою родиною. В тій цілі він підпалив хату і сам забарикадувався на стриху. За те він відповідав перед судом, який засудив його на 8 місяців вязниці.

— Львівська хроніка. До бюр континентального товариства торговлі залізом при вул. Ґалецькій ч. 7. вломилися вночі зі середи на четвер 30. II. м. невідомі вломики, звязали нічного сторожа С. Фляйсіґа, розбили вогнетревалу касу і забрали з неї 4.500 зол. Поліція шукає за вломиками. — З пивниці при вул. Коперника ч. 12 невідомі злодії вкрали 12 скриньок помаранч на шкоду П. Шпінер — М. Візнер повідомив поліцію, що з його помешкання вийшла перед кількома днями його субльокаторка Казимира Вісьневська і дотепер не вернулася. — Станислав Пшиґодзький повідомив поліцію, що 28. м. м. вийшов з хати його син, ґімназійний ученик і дотепер ще не вернувся. На хіднику при вул. Колонтая впала 37-літня М. Дзяна і зломила собі ногу.

— Кравева хроніка. В Чорткові арештували 18-літнього Броніслава Підгайного, що пускав в обіг фальшиві 5-золотові монети. Вслід за тим арештували Казимира Вишневського, слюсаря з Яґольниці, який робив ті фальшиві 5-золотівки. — До касової кімнати Городського Суду в Золочеві вломилися невідомі злодії, але не встигли розбити каси, бо мабуть хтось їх сполошив. — Невідомі банзити на шляху у Млинках коло Заліся, чортківського повіту, 31-літнього Михайла Совяка, відомого злодія. — Поліція арештувала Михайла Гевича з Плавя за вбивство Андрія Ямка з Опачика коло Стрия. — Окружний Суд у Стрию на виїздній сесії у Миколаєві засудив на три роки вязниці за злочин державної зради Михайла Дмитрова. — У Пасічній, станиславівського повіту, згорів тартак Василя Коскла. Вогонь з тартаку перекинувся на будинки Йосипа Мельника, що теж згоріли. — З приспішеного поїзду, що їхав зі Львова, на перестанку Пісочна вискочив чоловік невідомого прізвища, дістався під колеса поїзду і вмер по кількох хвилинах. — Громада Микуличин почала будувати торгову галю.

— Буджет тайної англійської поліції — Інтеліджене Сервіс — на 1939. р. сягає 500.000 фунтів стерлінгів. У 1938. р. буджет цієї установи сягав 450.000 фунтів, у 1934. р. лише 180.000 фунтів. Англійський парламент — згідно з традицією — приймає цей буджет тайної поліції Англії без дискусії.

— Найбільше подруж — згідно зі статистичними даними — заключено у третьому кварталі 1938. р. у Німеччині, бо аж 177.522 осіб, опісля в Англії — 116.216, а в Польщі ледви 54.727. У порівнянні з третім кварталом 1937. р. число подруж зросло в 1938. р. в Італії, Німеччині, Латвії, Литві, Голяндії і т. д. У Польщі зменшилося на 158, в Англії на 5.000, у Франції майже на 1.000.

—o—

Зі сцени й естради.

ВЕЧІР СКРИПКОВИХ ТВОРІВ В. ЦІСИКА.

Молодий скрипак В. Цісик, колишній вихованець Музичного Інституту ім. Лисенка в Коломиї, зважився в останню неділю на самостійний вечір скрипки в малій салі Лисенка. Вечір можна назвати вповні і навіть надсподівано вдатним, бо показав нам значні музикально-технічні дані адепта, його поважну працю над собою, при тому теплий тон, темперамент і повне памятеве опанування програми. Коли б прикласти до виступу строгу концертову міру, то можна б до подробиць виконання піднести деякі застереження, як надто свобідне ритмічне фразування (у Фолія Кореллія), або одностайне надуживання солодкавих ріжних родів вібрато у клясичного Бокеріні, у якого побажати б більше мережки і дистинкції. Але ті недотягнення повинні при дальших студіях скрипака вирівнятись, і він повинен би стати одним з кращих наших все ще небагатьох скрипкових виконавців. Фортепіяновий супровід вів д-р Н. Нижанківський.

С. Л.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТИК": „НЕБЕЗПЕЧНА ЛЮБОВ".

Французька фільма про боротьбу французького кружляка з контрабандистами зброї на побережжях мароканських кольоній. Герой фільми — 50-літній капітан — сміливий і непохитний у своїй службі батьківщині. Він випадково знайомиться з одною молодою гарною жінкою, яка веде на широку скалю торговлю південних овочів. Оця торговля тільки параван для пачкування зброї „ріфенам" — арабським тубільцям, що підготовляють повстання проти французів. Довкола неї цілий штаб її співробітників, з яких неодин закоханий у ній. Її знайомість з капітаном переломова в її рішучій, безоглядній праці. Вона починає трохи занедбувати свої обовязки, раз-у-раз зустрічаючись з капітаном, хоч саме завдяки цій знайомости їй лекше оминати небезпеки французьких агентів, що шукають небезпечних пачкарів. Приходить момент, коли закоханий капітан відкриває, яку ролю грає його вибрана. Велика гра — між почуванням і обовязком. Драматичні сцени на морі — боротьба двох кораблів. Ролю капітана грає відомий артист Франсен, ролю контрабандистки нова гарна артистка.

КІНО „КОПЕРНИК": „ВЕСЕЛИЙ ЧУРА".

Французький комік Фернандель появляється у нас вперше на екрані і то в часі, коли кінові програми, наче б достроївшись до політичних телеграм і статтей, мало кого розважують. Безпретенсійний водевіль „дільничевих" паризьких театрів настроює весело глядача, головно завдяки грі самого Фернанделя, що наче створений природою на коміка; його довжелезний ніс, виширені зуби, величезні руки та загребущі пальці, головно вся міміка розбуджують сміх навіть тоді, коли він нераз тільки гляне або клопітно почікається в потилицю. Комбінації переплутаних пар у домі полковника, де наївний, добросердий і невинно нахабний чура виконує службу — досить примітивні, зроблені за зразком французьких фарс і є тільки тлом для головного героя, що безупину смішить нас своїми дурницями.

Дописи.

СКОЛЄ.

Анкета сколівських купців. З ініціятиви сколівської філії С. У. Купців відбулася 12. III. ц. р. в год. 10. в домівці „Просвіти" купецька анкета, на яку явилося 12 осіб. Анкету відкрив п. Михайло Бумба, голова філії й після привитання делегатів СУК і Пром-Банку зі Стрия, представив сучасний стан Т-ва та піддав думку, щоб сколівські купці приступили до стрийської філії СУК. Після вичерпних рефератів делегатів Ю. Середика (СУК) і О. Феника (Пром-Банк) вивязалася дискусія, в якій забирали слово: М. Бумба, Палага Гребеняк, В. Роїк, В. Стасько, О. Гавловський і делегати. З огляду на слабе зацікавлення українського купецтва Сколього своєю становою організацією, та з огляду на фінансовий стан вирішено приєднатися до Стрия. У Скольому буде делегатура СУК-у й організатор зі стрийської філії вестиме працю й на сколівському терені. Дивно вам, що купці Сколього (в Сколівщині маємо вже до 150 купецьких станиць) дозволили зліквідувати філію.

„Наш літературний 1938 рік". В рамах щонедільних рефератів у домівці „Просвіти", 5. III. ц. р. М. В. Дольницький подав критичний, може аж надто суб'єктивний, але всеж солідно опрацьований огляд нашої літературної продукції в 1938 р. Після реферату відбулися рецитації нагороджених творів. Наталка Бандурович віддеклямувала чотири поезії Івана Колоса із збірки „Молоді мої дні", Ольга Васаган з книжки Юрія Липи „Вірую": Зайди, Мужність, Гимн на честь Бортнянського. Фрагмент оповідання І. Керницького „На пасовиську" із книжки „Мій світ" відчитала Параця Сорокач і закінчила Стефа Вітрук відчитанням кінця оповідання В. Королева-Старого зі збірки „Милосерний Самарянин" — „Мистецтво Моделювання". Дискусії з огляду на пізну пору не було, присутні розійшлися вдоволені.

На показ фільми „До добра й краси" у Стрию 9. III. ц. р. приїхала зо Сколього прогулька, якої члени мали рідку нагоду провести дві години в рідному середовищі й подивляти зусилля авторів і творців фільми, які серед некорисних обставин, при скупому фінансовому стані, зуміли створити цю першу у нас українську картину.

ТЕРНОПІЛЬ

З побуту театру Т. Лепківної в Тернополі. В днях 21.—24. III. гостив у Тернополі молодий український театр Г. Лепківної, що почав свою сценічну діяльність минулого року. Ансамбль театру складається з 16 осіб разом з орхестрою. Театр виставив у Тернополі песи „Його велике кохання", „Музика на вулиці" і веселу ревію. Як видно з відіграних пес, управа театру ставиться до свого діла поважно та старається піднести театр на вищий мистецький рівень. Песи підготовані дбайливо, гра артистів задовільна. Зокрема треба піднести гру п. Лепківної і Крижанівських, які є основою театру. Хоч фреквенція була в Тернополі слаба, театр не повинен зниеохочуватися до праці, тільки дальше працювати над собою; ми певні, що вчасом наше громадянство поставиться уважніше до нього. З Тернополя відїхав театр до Збаража.

Оснол.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Ілюстрований популярно-науковий журнал. Рік XII. Ч. 3. Березень 1939. Львів. — Зміст: С. Гординський: Шевченко. — Василь Верниволя: Стодвацятьпяті роковини. — Петро Зленко: Книга майбутнього. — В. Гармашів: Кілько дітей родиться річно в Европі. — Анатоль Курдидик: Папа Пій XI. — Вв.: Памятник Шевченкові в Києві. — Василь Мілівчук: Скдадовини матерії. — Олесь Бабій: Найбільша Тайна. — Сонце в березні. — Остап Далекий: Як вибирають папу. — г-г: Глибінь океанів. — Василь Пачовський: Руїни столиці Мазепи. — Микола Бажалук: Вудвуд. — ж.: Лікування попарення. — Микола Палій: З життя заморської еміграції. — П. Голка: Вжколи не знають безробіття. — г-ка: Шовк із водоростів. — Михайло Соневицький: Розвиток медицини в александрійській добі. — Дм. Вандрівський: Дещо з похоронних звичаїв на Гуцульщині. — Всеволод Гармашів: Кавалкід мікрофону. — Іван Маркович: Наш хліб насущний. — Гр. Бобик: Берева. — П. Кр.: Поважно на бігу. — Василь Богацький: Остріг. — А. Чорногорець: Відкриття краю піврічного сну. — Богдан Романенчук: Про старше українське письменство на Закарпатті. — Наталь Лутовик: Ватикан. — Максим Брилинський: Просвітинська гвардія відходить. — дк.: Дуже сильний мікроскоп для розсліду зерен золота. — Мирон Заклинський: Учитель китайського народу Кун-Фу-Тсе. — Е. Жарський: З вітром навперейми. — Літературні нагороди Українського Католицького Союзу. — Ті, що від нас відійшли. — Бібліографія.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Ілюстрований релігійно-виховний місячник. Рік IV. Ч. 3. Березень 1939. Львів.

Театри.

Великий Театр.
Пятниця 31. III. год. 7.30 „Маскарада“
Субота 1. 4. год. 7.30 „День без брехні“.
Неділя 2. 4. год. 3.30 попол. „То більше не кохання“; год. 7.30 „Маскарада“.
Понеділок 3. 4. год. 6. веч. „То більше не кохання“.
Вівторок 4. 4. год. 7.30 Симф. концерт.
Середа 5. 4. год. 7.30 „Маскарада“.

Театр Різнородностей.
Вівторок 4. 4. год. 7. „Утекла мені перепелонька“.
Середа 5. 4. вистави нема.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
НЯЯРІВ:
31. III. Мати Наймичка.

Український Театр ім. І. Котляревського.
ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ: Саля чит. Просвіти:
31. III. Цариця Грузії.
1. 4. Пригода в Черчі.
2. 4. Зоря над Почаєвом.
ЛЬВІВ: саля Новостей, вул. Сонячна 23 (Колосей):
3. 4. Цариця Грузії.
4. 4. Циганське кохання.
Початок вистав у год. 20 (8 веч.). Білети вже можна набувати в Союзному Базарі.

КІНА.

АМПІР: „Два суперники“ (Кларк Гейбль, Мирна Льой).
АПОЛЬО: „Білий мурин“.
АТЛЯНТИК: „Небезпечна любов“.
БАЯКА: „Поверх вище“ і додатки.
БАЛТИК: „Індія говорить“.
ВАНДА: „Ню-Йорк—Сан Франціско“, „Архиплокай“.
ҐРАЖИНА: „Сигнали“.
ЕВРОПА: „Ґунґа-Дін“.
КАСІНО: „Великий вальс“ із Люізою Райнер.
КОПЕРНИК: „Веселий чура“.
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері“.
МЕТРО: „Втікач з Сен Кентін“, „Подвійне весілля“.
МІРАЖ: „Арена життя“.
МУЗА: „Студент із Оксфорду“.
ПАКС: „Голгофта“ та життя і смерть Пія XI.
ПАЛЯС: „Суєа“ (Льорета Йонґ, Аннабеля, Тирон Павер).
РАЯ: „Велика грішниця“ з Полею Неґрі.
РІЯЛЬТО: „Одружилися за скоро“.
РОКСІ: „Лікар гарних жінок“ і додатки.
СВІТ: „Гайді“, „Жертва великого міста“.
СВЯТОВИД: „Вошівара“, „Киль Іке“.
СТИЛЕВЕ: „Алярм“ і ревія.
ТОН: „Соловейко“ (Шерлі Темпль), „Астрольоґ“.
УТІХА: „Пригоди Робін Гуда“.
ХИМЕРА: „Наша звірка“.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Світова вистава в Шікаго в 1933 р.“

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 31. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Нижчим забобони в хаті, ради вісти, музика з пл., 11.00 „Щось“ казка Андерсена для старших дітей, 11.25 Музика, мандоліни, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, у перерві в год. 12.15 Полуднева газетка, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Десятьлиття піаністки А. Шверцівна, 14.30 Спортова гутірка, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Вже весна, природничий репортаж для молоді, 15.20 Споротовий порадник, 15.30 Оркестра, 16.00 Пополудн. денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з Європи, 16.35 Вокально-форт. рецитал, 17.05 Великі пристані Европи: Гамбург, 17.15 Авдиція, 17.19 Квартетові мініатури, 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Великопістний концерт, муж. хор, органові твори з плит, 18.30 „Ніхто мене не знає“ ком. Ол. Фредра, 19.05 Розр. концерт, орх., меццосопран, форт., 20.40 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 У паризьких робітних, 21.15 Симф. муз. з пл., 22.20 Концерт до Швеції і зі Швеції, 23.00 Інформ. авд., 23.05 Ост. вістки, 23.10 Закінчення програми.

Субота, 1. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розбудова Львова, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Романси з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Орхестра, 14.00 Авдиція для дітей від 5 до 90 літ, 14.15 Комунікати з міста та провінції, 14.20 Батьківський порадник, 14.30 Гр. пл., 14.35 Останні випадки, 14.45 Біржа, господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра і на ввесь рік. 15.00 Радіові піжмурки, вес. авд. для дітей, 15.30 Орхестра: фейлетон, 16.00 Попол. денник, 16.06 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Мотети Орляндо ді Лясо, хор, 18.00 Вістки з ост. хвилини, 18.05 Ворожка Танагра перед мікрофоном, 18.15 Гутірка слухачів із директором 18.20 Гутірка, Словно-муз. авд. Будуємо нові фабрики, гутірка для молоді, 19.15 Із тайн мови, 19.20 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Веселий концерт; у перерві в год. 21.45 Зорі спеціялі та екрану перед мікрофоном, 22.55 Інформаційна авд., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 2. квітня 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Ґазетка, огляд ринків рільних продуктів, орхестра, 8.45 Поздоров, Хліборобська скринька, нар. пісні, 11.00 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок у вик. симф. орх., 13.05 Гутірка про Городок, 13.15 Чари весни, орх., сопр., тенор, форт., хори, 14.40 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 Трансм. зі Сокільник, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Великопістна конференція, 16.45 Орх., 17.15 „Живий Бог“ авд. С. і З. Маляра (Франція), 18.00 Реліґ. музика, спів, органи, хор, орх., 18.50 Хвилина бюра студій, 19.00 Нар. мельодії, орх., хор, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Гостинниця „Під Левом“, 20.10 Спортові вістки, 20.15 Спорт. політ. огляд, веч. денник, звук. тижневик, програма на завтра. 21.20 Легка музика, пісеньки, 22.10 У 90-ліття смерти Ю. Словацького, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 31. березня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. мельодії, 20.30 Вагнерівський концерт, БЕРОМІНСТЕР 19.40 Військова симфонія Гайдна, БУДАПЕШТ 18.35, 22.00 Циг. музика, 22.40 Комунікати в різних мовах, ВІДЕНЬ 18.00 Пісні та леґенди, **19.50 Комунікати в українській мові**, 20.10 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. муз., 22.30 Солісти, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 19.00 „Образки з виставки“ Мусорґського, 20.15 Німецький комунікат, 20.50 Мюзік-Гол, МІЛЯНО 21.00 Розр. музика, 22.00 Скрипка, форт., РАДІО ПАРІ 19.15 Архітвори хор. музики, 21.15 Арфа, РИМ 19.10 Арабська музика, СОФІЯ 19.00 Форт., 19.30 „Аїда“ оп. Вердія, СТОКГОЛЬМ 19.45 „Марта“ оп. Фльотова, ШТУТҐАРТ 19.00 „Фавст“ оп. Ґуноа.

Субота, 1. квітня 1939.

БЕРЛІН 20.10 Веселий муз. вечір, БУДАПЕШТ 18.00 Форт., 18.50 Спів, 21.10 Легка музика, ВІДЕНЬ 15.30 Моцарт, Гайдн, Шуберт, 19.00 Камер. концерт, **19.50 Українські вістки**, 22.30 Розр. концерт, орх., сопран. ЛЯГТІ 17.30 Легка музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Для дітей, 19.30 Концерт із Америки, 20.15 Німецький комунікат, МІЛЯНО 21.00 „Ля пікколя імператріче“ — оп. Монтанарія, 23.15 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Для наймолодших, 18.30 Скрипка, РИМ 19.10 Арабська музика, 21.00 „Марія д'Алєсандрія“ оп. Ґедінія, РИҐА 19.15 „Розведена“ оп. Фалля, СОФІЯ 18.05 Мандоліни, 20.00 Спів, 20.55 Популярна музика, 21.45 Легка і танк. муз.

Неділя, 2. квітня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Оперткові і фільм. мельодії, 19.20 Розр. музика, 20.10 Концерт, орх., сопр., тенор, БІЛҐОРОД 18.30 Хор, 20.00 Нар. пісні, БРЕСЛЯВ 19.00 Форт. сонати Бетовена, БУДАПЕШТ 18.00 Військ. орх., 19.00 Церковна музика, 22.40 Комунікати в різних мовах, ВІДЕНЬ 19.10 Серенада Каселія, **19.50 Українські вістки**, 20.10 Вес. муз. вечір, 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.30 Форт. концерт Прокофієва, 14.30 Орх. концерт, 19.10 Форт. дует, сопр., віол., ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Форт. дует, 18.20 Дута орх., 22.55 Легка музика, РАДІО ПАРІ 21.30 Симф. концерт, РИМ 17.00 Розр. музика, пісеньки, 21.00 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.00 Популярні вістки, 20.00 Воєн. музика, 22.10 Танки, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Фіґарове весілля“ оп. Моцарта.

Біржа.

Львів, 30 березня 1939

ГРОШІ

Бельґи бельґ. 89·57—89·72, Доляри америк. 5·29·00—5·30·50, Доляри канад. — 5·27·50—5·28·00. Фльор. гол. 282·72—282·72 Франки франц. 14·11—14·12, Франки шв. 119·30—119·50, Фунти анґл. 24·92—24·94 Ґульд. данц. 100·25—100·25 Кор. данські 111·28—111·33, Корони норв. 125·27—125·27 Корони шведські 128·57—128·57, Ліри іт. 16·20—16·20, Марки фінляндські 11·00—11·01 Марки нім. срібні 82·50.

Акції.

Банк Польський 123·00, Цукор 37·75—39·00, Вугіль 38·25—38·75, Ліпльпоп 90·50—90·00. Моджеів 21·15—[illegible], Островець 75·50—76·50, Стараховичі 56·25—57·00, Жирардів 63·50—62·00.

Папери.

4 і пів внутрішня 64·50—64·50. 3 інвест. 1 ем 87·50, серія 90·00—91·00. 2 ем. 86·50 серія 90·00—90·00, 5 конверсійна 68·50 5 кольова 68·00—66·50, 4 прем. дол 40·[illegible] 4 консолідаційна 65·75—65·65.
Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“,

Львів, 30 березня 1939

1 кг. масла дес. бльок. в опак.	зол. 3.45
1 кг. масла дес. бочк. в опак.	зол. 3.50
1 л. молока	зол. 0.17—0.18
1 кг. яєць	зол. 1.10

Тенденція на масло, молоко та яйця сильна.

ОПОВІСТКА.

На „Рідну Школу“ замість квітів на іменини: проф. Терешкува зложили пани Н. Рушницька 10 зол. та пп. Доншко з Тушина к. Лодзі 5 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

I. Оголошення.

XXV. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ акціонарів ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Акційної Спілки у Львові, відбудуться 29. квітня 1939 р. в льокалі Банку у Львові при вул. Словацького 14/I. в год. 11-тій.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття і вибір Предсідника Загальних Зборів.
2. Звіт Надзірної Ради з діяльности і стану Банку за р. 1938, затвердження звіту, білянсу та рахунку страт і зисків за 1938 р. і уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку.
3. Розділення зиску.
4. Затвердження оцінючих норм.
5. Вибір 4 членів Надзірної Ради на місце уступаючих.
6. Внесення згідно з § 67. статуту.

До участи в Загальних Зборах є управнені ті акціонарі, що на підставі § 60. статуту зложать в касі Банку найпізніше до 7 днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законом. Управнення до участи на Збори будуть видані леґітимації.

Акціонарі, які репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше до 14 днів перед Загальними Зборами зголосити додаткові справи до порядку нарад.

Львів, 27. березня 1939 р.

Дирекція ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Акційної Спілки у Львові.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10

Театри.

Великий Театр.

П'ятниця 31. III. год. 7.30 „Маскарада".
Субота 1. 4. год. 7.30 „Довь без брехні".
Неділя 2. 4. год. 3.30 попол. „То більше як кохання"; год. 7.30 „Маскарада".
Понеділок 3. 4. год. 6. веч. „То більше як кохання".
Вівторок 4. 4. год. 7.30 Симф. концерт.
Середа 5. 4. год. 7.30 „Маскарада".

Театр Розмаїтостей.

Вівторок 4. 4. год. 7. „Утекла мені перепелонька".
Середа 5. 4. вистава вечір.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЯВОРІВ:
31. III. Мати Наймичка.

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ: Салі чит. Просвіти:
31. III. Цариця Грузії.
1. 4. Пригода в Черчі.
2. 4. Фори над Почаєвом.

ЛЬВІВ: сали Новостей, вул. Сокашна 23 (Колосей):
3. 4. Цариця Грузії.
4. 4. Циганське кохання.

Початок вистав у год. 20 (8 веч.). Білети вже можна набувати в Союзному Базарі.

КІНА.

АМПІР: „Два суперники" (Клярк Гебль, Мирна Лой).
АПОЛЬО: „Білий мурин".
АТЛЯНТИК: „Небезпечна любов".
БАВКА: „Поверх хмар" і додатки.
БАЛТИК: „Люди говорить".
ВАНДА: „Ню-Йорк—Сан Франціско", „Арабельська".
ГРАЖИНА: „Сигнали".
ЕВРОПА: „Гунга-Дін".
КАСІНО: „Великий вальс" із Люізою Райнер.
КОПЕРНИК: „Веселий чура".
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері".
МЕТРО: „Втікач з Сен Кентін", „Подвійне весілля".
МІРАЖ: „Арена життя".
МУЗА: „Студент із Оксфорду".
ПАКС: „Голгофта" та життя і смерть Пія XI.
ПАЛЯС: „Суез" (Льорета Янг, Аннабеля, Тирон Павер).
РАЙ: „Велика грішниця" з Полею Негрі.
РІЯЛЬТО: „Одружилися за скоро".
РОКСІ: „Ліхар гарних жінок" і додатки.
СВІТ: „Гайді", „Жертви великого міста".
СВЯТОВИД: „Яошівара", „Князь Іго".
СТИЛЕВЕ: „Алгри" і ревія.
ТОН: „Сонечко" (Шерлі Темпль), „Астродьос".
УТІХА: „Пригоди Робін Гуда".
ХИМЕРА: „Наша мрія".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Світова виставка в Шікаго в 1933 р."

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

П'ятниця, 31. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Виневім забобони з хати, радіо вістки, музика з пл., 11.00 „Щось" казка Андерсена для старших дітей, 11.25 Музика, мелодії, 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, у перерві в год. 12.15 Полуднева газетка, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Десятиліття пілотства А. Шварціна, 14.30 Спортова гутірка, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Вже весна, прерозмаїтий репортаж для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Оркестра, 16.00 Пополудн. денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хормейстером, 16.35 Вокально-форт. рецитал, 17.05 Великі простори Европи: Гамбург, 17.15 Авдиція, 17.19 Квартетові мініятури, 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Великопістний концерт, муж. хор, органові твори з плит, 18.30 „Ніхто мене не знає" ком. Ол. Фредра, 19.05 Розр. концерт, орх., меццосопран, форт., 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 У паризьких робітнях, 21.15 Симф. муз. з пл., 22.20 Концерт до Швеції і зі Швеції, 23.00 Інформ. авд., 23.05 Ост. вістки, 23.10 Закінчення програми.

Субота, 1. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розбудова Львова, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Романси з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 13.00 Оркестра, 14.00 Авдиція для дітей від 5 до 90 літ, 14.15 Комунікати з міста та провінції, 14.20 Батьківський порадник, 14.30 Гр. пл., 14.35 Останні винаходи, 14.45 Біржа, господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра і на увесь рік, 15.00 Радіові піжмурки, вес. авд. для дітей, 15.30 Оркестра; фейлетон, 16.00 Попол. денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Мотети Орляндо ді Лясо, хор, 18.00 Вістки в ост. хвилини, 18.05 Ворожка Таліагра перед мікрофоном, 18.15 Гутірка слухачів із директором, 18.30 Гутірка, Словно-муз. авд. Будуємо нові фабрики, гутірка для молоді, 19.15 Із тайн мови, 19.20 Розр. концерт, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Веселий концерт; у перерві в год. 21.45 Зорі сцени, радіо та екрану перед мікрофоном, 22.55 Інформаційна авд., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 2. квітня 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Газетка, огляд ринків рільних продуктів, оркестра, 8.45 Пхадоров, Хліборобська скрипниця, нар. пісні, 11.00 Музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок у вик. симф. орх., 13.05 Гутірка про Городок, 13.15 Чари весни, орх., сопр., тенор, форт., хори, 14.40 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 Трапеза зі Сокільних, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Великопістна конференція, 16.45 Орх., 17.15 „Живий Бог" авд. С. і В. Маляріа (Франція), 18.00 Реліг. музика, спів, орган, хор, орх., 18.50 Хвилина бюра студій, 19.00 Нар. мельодії, орх., хор, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Гостинниця „Під Левом", 20.10 Спортові вістки, 20.15 Спорт, політ. огляд, веч. денник, звук. тижневик, програма на завтра, 21.20 Легка музика, пісеньки, 22.10 У 90-ліття смерти Ю. Словацького, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

П'ятниця, 31. березня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. мельодії, 20.30 Вагнерівський концерт, БЕРОМІНСТЕР 19.40 Військова симфонія Гайдна, БУДАПЕШТ 18.35, 22.00 Циг. музика, 22.40 Комунікати в різних мовах, ВІДЕНЬ 18.00 Пісні та легенди, **19.50 Комунікати в українській мові,** 20.10 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 16.00 Розр. муз., 22.30 Солісти, ЛЬОНДОН РЕДЖ 19.00 „Образки з виставки" Мусоргського, 20.15 Німецький комунікат, 20.30 Музи-Гол, МІЛЯНО 21.00 Розр. музика, 22.00 Скрипка, форт., РАДІО ПАРІ 19.15 Архаїчна хор. музика, 21.15 Арфа, РИМ 19.10 Арабська музика, СОФІЯ 19.00 Форт., 19.30 „Аїда" оп. Верді, СТОКГОЛЬМ 19.45 „Марта" оп. Флотова, ШТУТГАРТ 19.00 „Фавст" оп. Гуно.

Субота, 1. квітня 1939.

БЕРЛІН 20.10 Веселий муз. вечір, БУДАПЕШТ 18.00 Форт., 18.50 Спів, 21.10 Легка музика, ВІДЕНЬ 15.30 Моцарт, Гайдн, Шуберт, 19.00 Камер. концерт, **19.50 Українські вістки,** 22.30 Розр. концерт, орх., сопран. ЛЯЙПЦІҐ 17.30 Легка музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Для дітей, 19.30 Концерт із Америки, 20.15 Німецький комунікат, МІЛЯНО 21.00 „Ля пікколя імператріче" — оп. Монтанарія, 23.15 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Для наймолодших, 18.30 Скрипка, РИМ 19.10 Арабська музика, 21.00 „Марія д'Александрія" оп. Гедінія, РИГА 19.15 „Розведена" оп. Фалля, СОФІЯ 18.05 Мандоліна, 20.00 Спів, 20.55 Популярна музика, 21.45 Легка і танк. муз.

Неділя, 2. квітня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Оперетові і фільм. мельодії, 19.20 Розр. музика, 20.10 Концерт, орх., сопр., тенор, БІЛГОРОД 18.30 Хор, 20.00 Нар. пісні, БРЕСЛЯВ 19.00 Форт. сонати Бетовена, БУДАПЕШТ 18.00 Військ. орх., 19.00 Церковна музика, 22.40 Комунікати в різних мовах, ВІДЕНЬ 19.10 Серенада Каселія, **19.50 Українські вістки,** 20.10 Вес. муз. вечір, 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.30 Форт. концерт Прокоф'єва, 14.30 Орх. концерт, 19.10 Форт. дует, сопр., віол., ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Форт. дует, 18.20 Дута орх., 22.55 Легка музика, РАДІО ПАРІ 21.30 Симф. концерт, РИМ 17.00 Розр. музика, пісеньки, 21.00 Симф. концерт, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 19.00 Популярні вістки, 20.00 Вок. музика, 22.10 Танки, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Фігарове весілля" оп. Моцарта.

Біржа.

Львів, 30 березня 1939

ГРОШІ

Бельги бельг. 89·57—89·72, Доляри америк. 5·29·00—5·30·50, Доляри канад.—5·27·50—5·28·00, Фльор. гол. 282·72—282·72, Франки франц. 14·11—14·12, Франки шв. 119·50—119·50, Фунти англ. 24·92—24·94, Гульд. данц. 100·25—100·25, Кор. данські 111·28—111·33, Корони норв. 125·27—125·27, Корони шведські 128·57—128·57, Ліри іт. 16·20—16·20, Марки фінляндські 11·00—11·01, Марки нім. срібні 62·50.

Акції.

Банк Польський 123·00, Цукор 37·75—39·00, Вугіль 38·25—38·75, Ліпльпол 90·50—90·00, Моджеїв 21·75—21·00, Островець 75·50—76·50, Стараховичі 56·25—57·00, Жирардів 63·50—62·00.

Папери.

4 і пів внутрішня 64·50—64·50, 3 інвест. 1 ем 81·50, серія 90·00—91·00, 2 ем. 86·50 серія 90·00—90·00, 5 конверсійна 65·50, 5 колійова 68·00—66·50, 4 прем. дол. 40·50, 4 консолідаційна 65·72—65·65.

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 30 березня 1939

1 кг. масла дес. бльок. з опак.	зол. 2.45
1 кг. масла дес. бочк. з опак.	зол. 2.50
1 л. молока	зол. 0.17—0.18
1 кг. яєць	зол. 1.10

Тенденція на масло, молоко та яйця сильна.

ОПОВІСТКА.

На „Рідну Школу" замість квітів на іменини: проф. Терешкуна вложили пані Н. Рушникова 10 зол. та пп. Леонтій в Тушина к. Лодзі 5 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

I. Оголошення.

XXV. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ акціонарів ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Акційної Спілки у Львові, відбудуться 29. квітня 1939 р. в льокалі Банку у Львові при вул. Словацького 14/I. в год. 11-тій.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття і вибір Предсідника Загальних Зборів.
2. Звіт Надзірної Ради з діяльности і стану Банку за р. 1938, затвердження звіту, білянсу та рахунку страт і зисків за 1938 р. і уділення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді Банку.
3. Розділення зиску.
4. Затвердження оцінючих жерел.
5. Вибір 4 членів Надзірної Ради на місце уступаючих.
6. Внесення згідно з § 47. статуту.

До участи в Загальних Зборах є управнені ті акціонарі, що на підставі § 60. статуту зложать в касі Банку найпізніше до 7 днів перед Загальними Зборами свої акції або посвідки, передбачені законом. Управнення до участи в Зборах будуть видані легітимації.

Акціонарі, які репрезентують найменше 1/10 частину акційного капіталу, можуть найпізніше до 14 днів перед Загальними Зборами зголосити додаткові справи до порядку нарад.

Львів, 27. березня 1939 р.

Дирекція
ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Акційної Спілки у Львові.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.